

EASO

praktiskā rokasgrāmata par turpmākiem pieteikumiem

*EASO praktisko
rokasgrāmatu sērija*

2021. gada decembris

EASO

praktiskā rokasgrāmata par turpmākiem pieteikumiem

***EASO praktisko
rokasgrāmatu sērija***

2021. gada decembris

Atruna

Kompetentās valsts iestādes nav pārbaudījušas šā tulkojuma kvalitāti. Ja konstatējat, ka tulkojums neatbilst attiecīgajai terminoloģijai valsts līmenī, aicinām sazināties ar [EUAA](#).

Manuskripts pabeigts 2021. gada novembrī.

Ne Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (*EASO*), ne personas, kas rīkojas *EASO* vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023

© Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, 2021

PDF ISBN 978-92-9400-421-5

doi:10.2847/692

BZ-04-20-081-LV-N

Print ISBN 978-92-9400-430-7

doi:10.2847/349635

BZ-04-20-081-LV-C

Titullapas ilustrācija, *kyoshino* © *iStock*, 2020

Atļauts reproducēt, norādot avotu. Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko *EASO* nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Par rokasgrāmatu

Kāpēc šī rokasgrāmata tika izstrādāta? Eiropas Patvēruma atbalsta biroja (*EASO*) pamatuzdevums ir atbalstīt Eiropas Savienības dalībvalstis un asociētās valstis (ES+ valstis ⁽¹⁾), izmantojot kopīgu apmācību, kopējus kvalitātes standartus un kopēju izcelsmes valstu informāciju, kā arī citus līdzekļus. Saskaņā ar tā vispārējo mērķi atbalstīt dalībvalstis kopējo standartu un augstas kvalitātes procesu sasniegšanā kopējā Eiropas patvēruma sistēmā *EASO* izstrādā kopīgus praktiskus rīkus un norādījumus.

Kā šī rokasgrāmata tika izstrādāta? Šo rokasgrāmatu izstrādāja eksperti no visas Eiropas Savienības (ES), un vērtīgu ieguldījumu izstrādē sniedza Eiropas Komisija, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos birojs un Eiropas Padome bēgļu un izsūtīto personu jautājumos ⁽²⁾. Izstrādi veicināja un koordinēja *EASO*. Pirms rokasgrāmatas pabeigšanas tā tika apspriesta ar visām ES+ valstīm, izmantojot *EASO* patvēruma procesu tīklu.

Kam šī rokasgrāmata būtu jāizmanto? Šī rokasgrāmata galvenokārt ir paredzēta darbiniekiem, kuri izskata starptautiskās aizsardzības pieteikumus, intervētājiem un lēmumu pieņēmējiem, kā arī politikas veidotājiem valstu atbildīgajās iestādēs. Turklāt šis rīks ir noderīgs kvalitātes speciālistiem un juridiskajiem konsultantiem, kā arī jebkurai citai personai, kura strādā vai ir iesaistīta starptautiskās aizsardzības jomā ES kontekstā.

Kā lietot šo rokasgrāmatu? Šo rokasgrāmatu par turpmākiem pieteikumiem veido trīs daļas.

1. Procedūras noteikumi, kas attiecas uz vēlmes iesniegt turpmāku pieteikumu izteikšanu un turpmāka pieteikuma reģistrēšanu un iesniegšanu, turpmāka pieteikuma pieņemamības procedūru, kā arī tiesībām palikt un šo tiesību piemērošanas izņēmumiem.

2. Sākotnējā izskatīšana, tai skaitā tādi aspekti kā situācija, kurā tiek iesniegti jauni elementi un fakti, un tas, ko nozīmē frāze “ievērojami palielina iespēju”.

3. Turpmāki pieteikumi noteiktās situācijās, piemēram:

- pēc tam, kad ir pieņemts lēmums noraidīt iepriekšējo pieteikumu kā nepamatotu, acīmredzami nepamatotu vai nepieņemamu;
- pēc pieteikuma atsaukšanas;
- ja apgādājams pieaugušais / neprecēts bērns iesniedz jaunu pieteikumu pēc tam, kad pieteikums ir ticis iesniegts viņa vārdā;
- pēc tam, kad ir pieņemts lēmums par izslēgšanu, starptautiskās aizsardzības statusa izbeigšanu, atcelšanu, pārtraukšanu vai atteikumu to pagarināt;
- kamēr joprojām tiek izskatīta pārsūdzība par lēmumu attiecībā uz iepriekšējo pieteikumu;
- atkārtotu turpmāku pieteikumu gadījumos;
- pēc tam, kad noraidītais pieteikuma iesniedzējs ir atstājis dalībvalsts(-u) teritoriju vai teritorijas;
- pēc Dublīnas procedūras veikšanas.

⁽¹⁾ Eiropas Savienības 27 dalībvalstis, kā arī Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice.

⁽²⁾ Pabeigtā rokasgrāmata ne vienmēr atspoguļo Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos nostāju.

Šī rokasgrāmata jāizmanto kopā ar šādām publikācijām: [“EASO praktiskā rokasgrāmata. Pierādījumu izvērtēšana”](#), [“EASO praktiskā rokasgrāmata. Kvalificēšana starptautiskajai aizsardzībai”](#), [“EASO norādījumi par patvēruma procedūru: praktiskie standarti un rādītāji”](#) un [“EASO praktiskā rokasgrāmata par Dublinas III regulas īstenošanu. Personiskā intervija un pierādījumu izvērtēšana”](#).

Kā šī rokasgrāmata ir saistīta ar valstu tiesību aktiem un praksi? Šī rokasgrāmata ir konverģences instruments ar ieteikuma raksturu un nav juridiski saistoša. Tā atspoguļo kopīgi pieņemtos standartus un paredz īpašu vietu tiesību aktu, norādījumu un prakses atšķirībām dažādās valstīs.

Atruna

Šī rokasgrāmata tika sagatavota, neskarot principu, ka tikai Eiropas Savienības Tiesa var sniegt ES tiesību aktu autoritatīvu interpretāciju.

Satura rādītājs

Saīsinājumu saraksts	7
Ievads	8
1. Procesuālās tiesību normas	9
1.1. Turpmāku pieteikumu definēšana	9
1.1.1. Kas ir turpmāki pieteikumi?	9
1.1.2. Kādēļ turpmāki pieteikumi?	9
1.1.3. Papildu paziņojumu sniegšana	10
1.2. Vēlmes iesniegt turpmāku pieteikumu izteikšana un turpmāka pieteikuma reģistrēšana un iesniegšana	11
1.2.1. Vispārējie principi	11
1.2.2. Garantijas pieteikuma iesniedzējiem	12
1.2.3. Pieteikuma iesniedzēja pienākumi	13
1.2.4. Vēlmes iesniegt turpmāku pieteikumu izteikšana	15
1.2.5. Turpmāka pieteikuma reģistrēšana	15
1.2.6. Turpmāka pieteikuma iesniegšana	16
1.2.7. Iepriekšēja pieteikuma izskatīšanas atsākšana	17
1.3. Turpmāka pieteikuma pieņemamības procedūra	18
1.3.1. Kas veic pieņemamības procedūru?	18
1.3.2. Termiņi	18
1.3.3. Faktu un pierādījumu iesniegšana	19
1.3.4. Pieņemamības procedūras veikšana	20
1.4. Tiesības palikt turpmāku pieteikumu gadījumā	21
1.4.1. Izņēmums attiecībā uz tiesībām palikt pirmās instances procedūras laikā	22
1.4.2. Izņēmumi attiecībā uz tiesībām palikt pārsūdzības procedūras laikā	23
2. Sākotnējā izskatīšana	25
2.1. Kas ir “jauni elementi un fakti”?	25
2.1.1. Elementi un fakti	25
2.1.2. Kad elementus var uzskatīt par jauniem?	26
2.2. Trīs scenāriji, kuros var iesniegt jaunus elementus	27
2.2.1. Jauns elements, kas pamato iepriekšēju būtisku faktu	28
2.2.2. Jauns būtisks fakts	28
2.2.3. Jauns apgalvojums	29
2.3. Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”?	29
2.3.1. Iespējamības palielināšanās vispārpieņemtā nozīme	29
2.3.2. Kritēriji, ar kuriem nosaka, vai ievērojami palielinās iespēja tikt kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai	30
2.3.3. Ievērojams palielinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo lēmumu	31

3. Turpmāki pieteikumi īpašās situācijās.....	37
3.1. Pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā nepamatots.....	37
3.2. Pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā acīmredzami nepamatots.....	38
3.3. Pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā nepieņemams	38
3.3.1. Starptautisko aizsardzību piešķirusi cita dalībvalsts.....	39
3.3.2. Jēdziens “pirmā patvēruma valsts”	39
3.3.3. Jēdziens “droša trešā valsts”	39
3.4. Pēc pieteikuma atsaukšanas.....	40
3.4.1. Skaidra atsaukšana.....	40
3.4.2. Netieša atsaukšana	43
3.5. Apgādājams pieaugušais / neprecēts bērns iesniedz jaunu pieteikumu pēc tam, kad pieteikums ir ticis iesniegts viņa vārdā	43
3.5.1. Fakti atsevišķa pieteikuma pamatošanai	44
3.5.2. Situācijas, kad bērns kļūst par pieaugušo	45
3.6. Pēc lēmuma par izslēgšanu.....	45
3.7. Pēc starptautiskās aizsardzības statusa izbeigšanas, atcelšanas vai pārtraukšanas, vai atteikuma to pagarināt	45
3.7.1. Izbeigšana	46
3.7.2. Atcelšana, pārtraukšana vai atteikums pagarināt	46
3.7.3. Pieteikuma iesniedzēja neierašanās	48
3.8. Kamēr joprojām tiek izskatīta pārsūdzība par lēmumu attiecībā uz iepriekšējo pieteikumu	48
3.9. Atkārtoti turpmāki pieteikumi	49
3.10. Pēc tam, kad noraidītais pieteikuma iesniedzējs ir atstājis dalībvalsts(-u) teritoriju(-as).....	50
3.11. Pēc Dublīnas procedūras veikšanas.....	50
3.11.1. Dublīnas III regula	50
3.11.2. Turpmāks pieteikums atbildīgajā dalībvalstī.....	51
3.11.3. Turpmāks pieteikums pieprasījumu iesniegušajā dalībvalstī	52

Saīsinājumu saraksts

Dalībvalsts(-is)	Eiropas Savienības dalībvalsts(-is)
EASO	Eiropas Patvēruma atbalsta birojs
ES	Eiropas Savienība
ES+ valstis	Eiropas Savienības dalībvalstis un asociētās valstis
EST	Eiropas Savienības Tiesa
IVI	Izcelsmes valsts informācija
KD	Kvalifikācijas direktīva Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija).
PPD	Patvēruma procedūru direktīva Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija).

Ievads

ES+ valstis saskaras ar aizvien lielākām problēmām, ko rada turpmāki pieteikumi, — gan skaita, gan satura ziņā. Kopš 2016. gada ir palielinājies atkārtotu pieteikumu īpatsvars ⁽³⁾ — saskaņā ar *Eurostat* datiem 2016. gadā tikai 4,45 % no visiem pieteikumu iesniedzējiem bija iesnieguši pieteikumu tajā pašā valstī jau iepriekš. Šis skaitlis 2018. gadā pieauga līdz 9,8 %, 2019. gadā — līdz 9,6 % un 2020. gadā — līdz 11,6 %. Tas nozīmē, ka līdz 2020. gadam katrs desmitais pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš būs iesniedzis pieteikumu par starptautisko aizsardzību tajā pašā ES+ valstī. Papildus arvien lielākam turpmāku pieteikumu skaitam grūtības rada arī to izvērtēšana, kaut arī šī procedūra ir šķietami vienkārša. Konkrētā izvērtēšana atšķiras atkarībā no iepriekšējā pieteikuma apstākļiem un tā noslēgšanas veida. Tāpēc turpmāka pieteikuma izvērtēšana var būt sarežģīts process.

Šīs praktiskās rokasgrāmatas pamatā galvenokārt ir Patvēruma procedūru direktīvas (PPD) juridiskās normas. Tās mērķis ir sniegt atbildīgajiem darbiniekiem norādījumus par izskatīšanas procesu un īpašiem procedūras noteikumiem turpmāku pieteikumu izvērtēšanai.

Ievada nodaļā ir sniegts jēdziena “turpmāks pieteikums” skaidrojums. Tajā ir uzsvērts, kam jāpievērš īpaša uzmanība, izsakot vēlmi iesniegt turpmāku pieteikumu un reģistrējot un iesniedzot turpmāku pieteikumu, un izklāstīti dažādie pieņemamības izskatīšanas procedūras aspekti. Nodaļas noslēgumā ir aplūkotas tiesības palikt un to izņēdami. Otrajā nodaļā ir sīkāk apskatīta “jaunu elementu” sākotnējā izskatīšana: scenāriji, kuros var iesniegt jaunus elementus, jēdziena “jauns” definīcija un tas, vai jaunais elements ievērojami palielina iespēju, ka pieteikuma iesniedzējs tiks kvalificēts kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs. Noslēdzotajā nodaļā ir aplūkotas izvērtēšanas īpatnības atkarībā no konkrētām situācijām, kurās ticis iesniegts turpmāks pieteikums, un/vai tā, kā ticis noslēgts iepriekšējais pieteikums.

⁽³⁾ Saskaņā ar *Eurostat* datiem atkārtotu pieteikumu jēdziens ietver turpmākus pieteikumus (PPD 2. panta q) punkts), kā arī jaunus patvēruma pieteikumus pēc iepriekšējā pieteikuma izskatīšanas pārtraukšanas un atsāktus pieteikumus (PPD 28. panta 2. punkts). Papildu informācijai skatīt *Eurostat*, “[Statistics Explained – Glossary: Repeated applicant](#)”, 2019. gada 22. marts.

1. Procesuālās tiesību normas

1.1. Turpmāku pieteikumu definēšana

1.1.1. Kas ir turpmāki pieteikumi?

PPD jēdziens “turpmāks pieteikums” ir definēts kā:

“...starptautiskās aizsardzības pieteikums, kas ir sagatavots pēc tam, kad ir pieņemts galīgais lēmums par iepriekšēju pieteikumu, tostarp gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs ir skaidri atsaucis savu pieteikumu, un gadījumos, kad atbildīgā iestāde ir noraidījusi pieteikumu pēc tā netiešas atsaukšanas saskaņā ar [PPD] 28. panta 1. punktu”⁽⁴⁾.

PPD ir noteikts, ka pēc galīga negatīva lēmuma pieņemšanas var iesniegt vienu turpmāku pieteikumu. Citi ierobežojumi attiecībā uz to, kad kompetentajām iestādēm var iesniegt turpmāku pieteikumu, nepastāv. Turpmāks pieteikums var būt nepieciešams situācijās, kad būtiski mainās pieteikuma iesniedzēja personīgie apstākļi vai situācija šīs personas izcelsmes valstī, neatkarīgi no tā, cik daudz laika pagājis kopš galīgā lēmuma izdošanas.

PPD ir noteikta izskatīšanas sistēma, saskaņā ar kuru jāizvērtē turpmāks pieteikums. Jo īpaši tajā ir paredzēti minimālie nosacījumi turpmāka pieteikuma sākotnējai izskatīšanai, lai pieņemtu lēmumu par tā pieņemamību⁽⁵⁾. Direktīvā ir paredzēti arī procedūras noteikumi, kas piemērojami, veicot sākotnējo izskatīšanu saskaņā ar pieņemamības procedūru (sk. [1.2. sadaļu “Vēlmes iesniegt turpmāku pieteikumu izteikšana un turpmāka pieteikuma reģistrēšana un iesniegšana”](#) un [1.3. sadaļu “Turpmāka pieteikuma pieņemamības procedūra”](#)), un konkrēti tiesību palikt uzņēmējas dalībvalsts teritorijā izņēmumi⁽⁶⁾ turpmāka pieteikuma gadījumā, vienmēr ņemot vērā neizraidīšanas pamatprincipu⁽⁷⁾ saskaņā ar pienākumiem, ko dalībvalstīm uzliek starptautiskie un Eiropas Savienības (ES) tiesību akti (sk. [1.4. sadaļu “Tiesības palikt turpmāku pieteikumu gadījumā”](#)).

1.1.2. Kādēļ turpmāki pieteikumi?

PPD ietvertais turpmāku pieteikumu jēdziens izriet no atziņas, ka var būt iemesli, kādēļ pieteikuma iesniedzējs pēc negatīva lēmuma saņemšanas var vēlēties vai tam var būt nepieciešams iesniegt jaunu pieteikumu par starptautisko aizsardzību. Iespēja iesniegt turpmāku pieteikumu ir būtiska, lai ievērotu neizraidīšanas principu. ES+ valstīm saskaņā ar starptautiskajām tiesībām ir pienākums nodrošināt, lai pieteikuma iesniedzēji netiktu nosūtīti uz citu valsti, pārkāpjot neizraidīšanas principu vai juridiskās saistības saskaņā ar starptautiskajiem cilvēktiesību nolīgumiem.

Šajā kontekstā ir arī atzīts, ka turpmāki pieteikumi ne vienmēr tiek iesniegti, pamatojoties uz jauniem pierādījumiem vai faktiem. PPD ir atzīts — ja pieteikuma iesniedzējs iesniedz turpmāku pieteikumu,

⁽⁴⁾ PPD 2. panta q) punkts.

⁽⁵⁾ PPD 40. pants.

⁽⁶⁾ PPD 9. panta 2. punkts.

⁽⁷⁾ Valstīm noteikts pienākums atturēties no personas izraidīšanas vai atgriešanas jebkādā veidā uz situāciju, kurā tā var tikt vajāta vai pakļauta spīdzināšanai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai.

neiesniedzot jaunus pierādījumus vai argumentus, būtu nesamērīgi likt dalībvalstīm veikt jaunu pilnīgas izskatīšanas procedūru. Šādos gadījumos dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai noraidīt pieteikumu kā nepieņemamu⁽⁸⁾. PPD⁽⁹⁾ ir paredzēta iespēja dalībvalstīm noteiktos gadījumos pieteikumu atzīt par nepieņemamu, arī attiecībā uz turpmākiem pieteikumiem. Tomēr jāatzīmē, ka tas ir fakultatīvs noteikums, un dalībvalstis var arī nolemt izskatīt šādas lietas pēc būtības.

1.1.3. Papildu paziņojumu sniegšana

PPD ir noteikts:

“Ja persona, kas ir pieteikusies uz starptautisko aizsardzību dalībvalstī, sniedz papildu paziņojumus vai turpmāku pieteikumu tajā pašā dalībvalstī, minētā dalībvalsts pārbauda šos turpmākos paziņojumus vai turpmākā pieteikuma elementus saskaņā ar iepriekšējā pieteikuma izskatīšanu...”⁽¹⁰⁾.

Turpmāku pieteikumu iesniedz pēc galīga negatīva lēmuma pieņemšanas, un tas tiek vispirms pakļauts sākotnējai izskatīšanai attiecībā uz to, vai ir konstatēti vai pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunus elementus⁽¹¹⁾. Līdzīgas prasības nav noteiktas situācijām, kad pieteikuma iesniedzējs iesniedz “papildu paziņojumus”. Tāpēc var secināt, ka “papildu paziņojumi” attiecas uz argumentu vai elementu iesniegšanu pirms galīgā lēmuma pieņemšanas par (iepriekšējo) pieteikumu. Tāpēc šie elementi būtu jāuzskata par papildinošiem jeb “papildu” paziņojumiem un jāizskata (iepriekšējā) pieteikuma izskatīšanas ietvaros vai nu pirmajā instancē, vai arī, ja jau ir pieņemts pirmās instances lēmums, ar ko atsaka starptautisko aizsardzību, — pārsūdzības procesa laikā⁽¹²⁾. Tāpēc, ja tiek konstatēts, ka iepriekšējais pieteikums joprojām tiek izskatīts vai var iesniegt pārsūdzību, kurā var izvirzīt visus neatrisinātos jautājumus, jaunie apstākļi ir jāizskata kā papildu paziņojumi saistībā ar izskatīšanā esošo pieteikumu vai pārsūdzību.

Saskaņā ar PPD 40. panta 1. punktu ir noteikta saikne starp papildu paziņojumu vai turpmāka pieteikuma izskatīšanu un iepriekš iesniegto pieteikumu. Izmantojot šo saikni, kompetentā iestāde var pārliicināties, vai iepriekšējās procedūras vēl nav pabeigtas un vai tajās var iekļaut jauno elementu izskatīšanu. Ja tas tā nav, kompetentā iestāde var turpināt izskatīt PPD noteiktās sākotnējās izskatīšanas prasības⁽¹³⁾, lai konstatētu, vai ir radušies vai ir iesniegti jauni elementi vai fakti. Skatīt [3.8. sadaļu “Kamēr joprojām tiek izskatīta pārsūdzība par lēmumu attiecībā uz iepriekšējo pieteikumu”](#).

Tāpat kā pirmā pieteikuma gadījumā izskatīšanas procedūrā var piedalīties ne tikai atbildīgā iestāde, bet arī citas iestādes, kurām jāveic attiecīgi uzdevumi pieņemamības procedūras posmā⁽¹⁴⁾. Tas ir svarīgi saistībā ar turpmākiem pieteikumiem, jo dažās dalībvalstīs citas kompetentās iestādes (piemēram,

⁽⁸⁾ PPD 36. apsvērums.

⁽⁹⁾ PPD 33. panta 2. punkts.

⁽¹⁰⁾ PPD 40. panta 1. punkts.

⁽¹¹⁾ PPD 40. panta 2. punkts.

⁽¹²⁾ Tiesa ir precizējusi argumentu un pierādījumu kā “papildu paziņojumu” pārbaudes metodes, piemērojot PPD 40. panta 1. punktu un 46. panta 3. punktu. Sk. EST 2018. gada 4. oktobra spriedumu lietā [Ahmedbekova](#), C-652/16, ECLI:EU:C:2018:801. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

⁽¹³⁾ PPD 40. panta 2. punkts.

⁽¹⁴⁾ PPD 34. panta 2. punkts.

policija vai robežkontroles punktu darbinieki) var veikt intervijas par pieņemamību, lai gan pieteikuma izskatīšana joprojām ir atbildīgās iestādes kompetencē.

Apgādājamais vai neprecēts nepilngadīgais, kas iesniedz jaunu pieteikumu pēc tam, kad viņa vārdā ir iesniegts iepriekšējs pieteikums

Apgādājamais vai neprecēts bērns var iesniegt pieteikumu pēc tam, kad viņa vārdā jau ir ticis iesniegts pieteikums ⁽¹⁵⁾. Papildu informācijai skatiet [3.5. sadaļu “Apgādājams pieaugušais / neprecēts bērns iesniedz jaunu pieteikumu pēc tam, kad pieteikums ir ticis iesniegts viņa vārdā”](#).

1.2. Vēlmes iesniegt turpmāku pieteikumu izteikšana un turpmāka pieteikuma reģistrēšana un iesniegšana

1.2.1. Vispārējie principi

PPD III nodaļā par procedūrām pirmajā instancē ir ietverti arī procedūras noteikumi par turpmāko pieteikumu izskatīšanu. Tā kā daudzi no PPD paredzētajiem noteikumiem attiecībā uz turpmākiem pieteikumiem nav obligāti, dalībvalstis var pieņemt papildu valsts noteikumus, kas reglamentē turpmāka pieteikuma sākotnēju izskatīšanu saskaņā ar direktīvas regulējumu. Jebkurā gadījumā vienmēr ir jāievēro PPD noteiktie pamatprincipi un garantijas ⁽¹⁶⁾. Jo īpaši:

- neizraidīšanas princips;
- tiesības palikt teritorijā, kamēr tiek izskatīts pieteikums, neatkarīgi no skaidri noteiktajiem izņēmumiem saskaņā ar PPD 41. pantu;
- tiesības uz informāciju;
- tiesības uz konfidencialitāti;
- nediskriminēšanas un dzimumu līdztiesības princips;
- bērna intereses kā galvenais apsvērumš;
- tiesības uz taisnīgu un efektīvu patvēruma procedūru;
- tiesības uz individuālu, objektīvu un taisnīgu izskatīšanu;
- tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību.

Ievērojot iepriekš minētos principus, pieteikuma iesniedzējiem tiek nodrošināta efektīva piekļuve jaunai patvēruma procedūrai. Jo īpaši attiecībā uz turpmākiem pieteikumiem PPD ir sevišķi uzsvērtā pieteikuma iesniedzēju efektīva piekļuve procedūrai, paredzot, ka valsts noteikumi par sākotnējās izskatīšanas procedūras sistēmu “nepadara neiespējamu pieteikuma iesniedzēju piekļuvi jaunai procedūrai, tāpat arī tie nav par iemeslu šādas piekļuves atcelšanai vai tās ievērojamai ierobežošanai” ⁽¹⁷⁾. Tas paredzēts tādēļ, lai neizslēgtu pieteikuma iesniedzējus no jauna patvēruma procedūras. Tas arī nodrošina pieteikuma iesniedzējam iespēju atkārtoti iesniegt pieteikumu un jaunus faktus, ja viņa personīgie apstākļi vai

⁽¹⁵⁾ PPD 40. panta 6. punkts.

⁽¹⁶⁾ Papildu informācijai skatiet šādas publikācijas: *“EASO norādījumi par patvēruma procedūru: praktiskie standarti un rādītāji”*, 2019. gada septembris; EASO, *“Asylum Procedures and the Principle of Non-refoulement – Judicial analysis”*, 2018; EASO, *“Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – Judicial analysis”*, 2018.

⁽¹⁷⁾ PPD 42. panta 2. punkta otrā daļa.

stāvoklis izcelsmes valstī ir būtiski mainījies, lai noteiktu, vai pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs saņemt starptautisko aizsardzību.

Ņemot vērā iepriekš minēto, dalībvalstīm būtu jānodrošina pieteikuma iesniedzēja efektīva piekļuve patvēruma procedūrai saskaņā ar PPD noteikumiem. Šis nosacījums ir spēkā neatkarīgi no piemērojamās izskatīšanas procedūras veida.

1.2.2. Garantijas pieteikuma iesniedzējiem

PPD⁽¹⁸⁾ ir atkārtoti apstiprināts dalībvalstu pienākums nodrošināt, ka attiecīgās garantijas⁽¹⁹⁾ tiek vienlīdzīgi piemērotas turpmāku pieteikumu gadījumos, ievērojot principu, ka katram pieteikuma iesniedzējam ir tiesības uz pieteikuma atbilstīgu izskatīšanu. Tālāk ir uzskaitītas PPD noteiktās pamatgarantijas.

- **Piekļuve informācijai** Lai panāktu taisnīgu izskatīšanas procedūru saskaņā ar PPD, būtiska ir pieteikuma iesniedzēja izpratne par patvēruma procedūru. Dalībvalstīm informācija par dažādām patvēruma procedūrām⁽²⁰⁾ ir jāsniedz savlaicīgi, lai pieteikuma iesniedzējs varētu izmantot savas tiesības un izpildīt savus pienākumus, turklāt valodā, kuru viņš saprot.

PPD nav noteikti rīki vai līdzekļi, ar kuru palīdzību informācija tiek sniegta. Tādēļ dalībvalstīm būtu jādara pieejama vispārīga informācija par dažādām patvēruma procedūrām, arī par turpmākiem pieteikumiem. Šo informāciju var izplatīt mutiski vai rakstiski (brošūrās, bukletos, īpašās tīmekļa vietnēs vai mobilajās lietotnēs).

Sniegtajai informācijai jābūt izsmeļošai, lai pieteikuma iesniedzējs spētu saprast, kur un kā iesniegt patvēruma pieteikumu, saprastu savas tiesības un pienākumus, kā arī citas nepieciešamās procedūru prasības.

Izsakot vēlmi iesniegt turpmāku pieteikumu un reģistrējot un iesniedzot turpmāku pieteikumu, pieteikuma iesniedzējam sniegtajā informācijā jāiekļauj pieņemamības procedūras aspekti. Pirmkārt, ir jāsniedz skaidrojums pieteikuma iesniedzējam par to, kas ir turpmāks pieteikums. Šādi tiek nodrošināts, ka pieteikuma iesniedzējs ir informēts par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem piešķir piekļuvi jaunai patvēruma procedūrai, kā arī par viņa tiesībām un pienākumiem procedūras laikā, tai skaitā par sekām, ja viņš šos pienākumus neievēro. Informācijā būtu jāietver:

⁽¹⁸⁾ 42. panta 1. punkts.

⁽¹⁹⁾ Noteikts PPD 12. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

⁽²⁰⁾ PPD 12. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

- o pieteikuma iesniegšanas procedūras posmi;
- o izskatīšanas procedūras veids;
- o skaidrojums par to, ko nozīmē “jaunu elementu iesniegšana” un kas tai vajadzīgs;
- o norāde par to, vai ir iespējama personiskā intervija;
- o konkrēti termiņi;
- o lēmuma, kas pieņemts attiecībā uz iesniedzēja pieteikumu, rezultāts un tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret to, ja turpmākais pieteikums tiek noraidīts;
- o tiesību palikt izņēmumi.

Šī informācija būtu jāsniedz pietiekami savlaicīgi, lai pieteikuma iesniedzējs varētu izmantot PPD garantētās tiesības un pilnībā izpildīt visus attiecīgos pienākumus, jo īpaši ņemot vērā to, ka, izskatot turpmāku pieteikumu, piemērojami īsāki termiņi.

- **Piekluve Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstajam komisāram bēgļu jautājumos vai citām organizācijām, kas sniedz juridiskas konsultācijas vai padomus, un saziņa ar tām.**
- **Piekluve juridiskajai palīdzībai un pārstāvībai pārsūdzības procedūrā (pēc pieprasījuma ⁽²¹⁾).**
- **Īpašu procesuālo garantiju un pienācīga atbalsta sniegšana, ja pieteikuma iesniedzējs tiek atzīts par tādu, kam ir īpašas procesuālās vajadzības ⁽²²⁾.**
- **Papildu garantijas bērniem bez pavadības ⁽²³⁾.**
- **Jāgarantē arī konkrēti praktiski drošības pasākumi, lai nodrošinātu tiesību palikt efektīvu īstenošanu** saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai pieteikuma iesniedzējs varētu palikt valsts teritorijā līdz pārsūdzības iznākumam, tai skaitā jo īpaši aizsardzība pret izraidīšanu.
- **Valodas garantijas ⁽²⁴⁾.** Izsakot vēlmi iesniegt turpmāku pieteikumu un reģistrējot un iesniedzot pieteikumu, jānodrošina mutiskā tulkošana. Ja personiskā intervija netiek veikta, jo tā, izskatot turpmākus pieteikumus ⁽²⁵⁾, nav obligāta, un pieteikums ir balstīts uz rakstiskiem iesniegumiem, ir jānodrošina iesnieguma veidlapas (ja tāda ir) tulkojums vai starptautiskās aizsardzības pieteikuma tulkojums.

1.2.3. Pieteikuma iesniedzēja pienākumi

PPD ir noteiktas ne tikai garantijas, kas attiecas uz pieteikuma iesniedzējiem ⁽²⁶⁾, bet arī viņu pienākumi ⁽²⁷⁾.

⁽²¹⁾ Sīkāku informāciju par tiesībām uz juridisko palīdzību un pārstāvību skatīt 11. sadaļā publikācijā [“EASO norādījumi par patvēruma procedūru: praktiskie standarti un rādītāji”](#), 2019. gada septembris.

⁽²²⁾ Sīkāku informāciju par procesuālajām garantijām attiecībā uz īpašām vajadzībām skatīt 9. sadaļā publikācijā [“EASO norādījumi par patvēruma procedūru: praktiskie standarti un rādītāji”](#), 2019. gada septembris.

⁽²³⁾ PPD 25. pants.

⁽²⁴⁾ Sīkāku informāciju par valodas garantijām skatīt 10. sadaļā publikācijā [“EASO norādījumi par patvēruma procedūru: praktiskie standarti un rādītāji”](#), 2019. gada septembris.

⁽²⁵⁾ PPD 34. pants un 42. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

⁽²⁶⁾ PPD 12. panta 1. punkts.

⁽²⁷⁾ PPD 13. pants.

Pienākums sadarboties

Tāpat kā sākotnējā pieteikumā pieteikuma iesniedzējiem ir jāsadarbojas ar kompetentajām iestādēm, lai noskaidrotu savu identitāti un citus Kvalifikācijas direktīvā (KD) ⁽²⁸⁾ minētos elementus, piemēram, faktus un apstākļus saistībā ar starptautiskās aizsardzības nepieciešamību. Dalībvalstis pieteikuma iesniedzējam var uzlikt citus sadarbības pienākumus, ciktāl tie ir nepieciešami pieteikuma izvērtēšanai.

Pienākums pamatot

Turpmāku pieteikumu gadījumā iepriekš minēto pienākumu papildina arī PPD 40. pants saistībā ar PPD 42. panta 2. punkta a) apakšpunktu. Kad pieteikuma iesniedzējs iesniedz turpmāku pieteikumu, viņam ir jāiesniedz “jauni elementi vai fakti” ⁽²⁹⁾. Sīkāku informāciju sk. [2.1. sadalā “Kas ir “jauni elementi un fakti”?”](#)

Jaunajiem elementiem jābūt saistītiem arī ar izskatīšanas procesu saistībā ar to, vai pieteikuma iesniedzējs var tikt kvalificēts kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs.

Lai pamatotu jaunu procedūru, iepriekš minētie kritēriji ir jāizvērtē kā kopums. Tāpēc kļūst skaidrs, ka pieteikuma iesniedzējam ir jāiesniedz jauni elementi. Jauna pilnīga pieteikuma izskatīšana pēc iepriekšēja noraidījuma ir pienācīgi jāpamato. Pretējā gadījumā, ja šādu “jaunu elementu vai faktu” nebūtu, dalībvalsts pamatoti noraidītu turpmāku pieteikumu **saskaņā ar *res judicata*** ⁽³⁰⁾ **principu** ⁽³¹⁾. Tas nozīmē, ka dalībvalstij nav atkārtoti jāizskata viens un tas pats starptautiskās aizsardzības pamatojums un tā var uzskatīt turpmāko pieteikumu par nepieņemamu. Tāpēc pieteikuma iesniedzēja pienākums uzrādīt/izklāstīt jaunus faktus vai apstākļus, tai skaitā iesniedzot jebkādas pieejamas materiālus, dokumentārus vai citus pierādījumus saistībā ar nepieciešamību pēc starptautiskās aizsardzības, kļūst par obligātu pieņemamības procedūras sastāvdaļu. Informācija par pienākumu sniegt pamatojumu ir jāsniedz savlaicīgi, lai pieteikuma iesniedzējs varētu iesniegt pamatojumu atkārtotai starptautiskās aizsardzības pieprasīšanai. Jaunā pieteikuma iesniegšanas procesā pieteikuma iesniedzējiem var pieprasīt iesniegt visus to rīcībā esošos elementus. Viņiem vajadzētu būt iespējai iesniegt arī citus elementus, līdz tiek pieņemts lēmums par viņu pieteikumu. Tāpat arī gadījumā, ja vienlaicīgi notiek turpmāka pieteikuma reģistrācija un iesniegšana, ierēdņiem ir jānodrošina, lai saīsinātā procedūra neskartu pieteikuma iesniedzēja spēju paskaidrot sava pieteikuma iemeslus.

Turklāt atbildīgajai iestādei būtu jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja pienākums sadarboties un pamatot savu gadījumu, kā arī viņa personīgie apstākļi, jo īpaši, ja rodas ar neaizsargātību saistīti jautājumi. Tādējādi provizoriskā pamatojuma individuālais izvērtējums būtu jāaplūko saistībā ar dalībvalsts pienākumu sniegt visu attiecīgo informāciju, kas galu galā pielāgota pieteikuma iesniedzēja personīgajai situācijai, ja tiek konstatēts, ka tam ir vajadzīgas īpašas procesuālās garantijas ⁽³²⁾. Tomēr nekādus noteikumus, kas paredz, ka pieteikuma iesniedzējiem ir pienācīgi jāpamato sava turpmākais pieteikums,

⁽²⁸⁾ KD 4. panta 2. punkts.

⁽²⁹⁾ Šajā praktiskajā rokasgrāmatā minētais termins “elementi” vienmēr attiecas uz pilnu frāzi “elementi vai fakti”, kā minēts PPD 40. panta 2. punktā.

⁽³⁰⁾ *Res judicata* nozīmē, ka tiesas nolēmums ir galīgs un saistošs lietas dalībniekiem.

⁽³¹⁾ PPD 36. apsvēruma.

⁽³²⁾ PPD 24. panta 3. punkts.

nedrīkst piemērot tādā veidā, kas vai nu izslēdz jaunas procedūras iespējamību, vai arī būtiski ierobežo viņu piekļuvi šādai procedūrai saskaņā ar PPD ⁽³³⁾.

1.2.4. Vēlmes iesniegt turpmāku pieteikumu izteikšana

Vairumā gadījumu pieteikuma iesniedzēji vēlmi iesniegt turpmāku pieteikumu izsaka tieši iestādēm, kas ir atbildīgas par starptautiskās aizsardzības pieteikumu reģistrāciju un/vai iesniegšanu. Tas ir tāpēc, ka pieteikuma iesniedzēji jau atrodas dalībvalsts teritorijā un ir informēti par kompetentajām iestādēm. Vēlme iesniegt turpmāku pieteikumu, kas nav izteikta tieši kompetentajām iestādēm, visbiežāk tiek izteikta saistībā ar apcietināšanu vai aizturēšanu, vai arī saistībā ar piespiedu izraidīšanas procesu. Šādos gadījumos vēlme iesniegt turpmāku pieteikumu, visticamāk, tiks izteikta policijai, imigrācijas iestādēm, aizturēšanas vietas personālam vai uzņemšanas iestādēm. Ja tām nav kompetences reģistrēt pieteikumu, šīm iestādēm vismaz vajadzētu:

- (a) būt saņēmušām attiecīgo informāciju un norādījumus, lai pieteikuma iesniedzējiem ieteiktu, kur un kā rīkoties, iesniedzot savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu; un
- (b) saņemt nepieciešamo apmācību, lai veiktu savus uzdevumus saistībā ar patvēruma procedūru.

Pieteikuma iesniedzējs ir aizsargāts pret izraidīšanu, tiklīdz ir izteikta vēlme iesniegt pieteikumu, neskarot tiesību palikt izņēmumus, kas aprakstīti [1.4. sadaļā “Tiesības palikt un to izņēmumi”](#). Kā daļa no pamatgarantijām aizturēšanas vietās esošajiem pieteikuma iesniedzējiem ir jānodrošina arī bezmaksas mutiskās tulkošanas pakalpojumi, ja tādi nepieciešami, un piekļuve organizācijām, kas sniedz konsultācijas.

Saskaņā ar Uzņemšanas nosacījumu direktīvu ⁽³⁴⁾ ir arī citas sekas, kas saistītas ar turpmāka pieteikuma iesniegšanu. Minētās direktīvas III nodaļa ļauj dalībvalstīm samazināt vai atcelt uzņemšanas materiālos nosacījumus (mājoklis, pārtika un apģērbs), ja pieteikums ir turpmāks pieteikums, kā noteikts PPD. Tas nozīmē, ka pieteikuma iesniedzējam nevar būt tiesību uz izmitināšanu vai jebkādu citu materiālu palīdzību turpmākā pieteikuma izskatīšanas laikā. Tomēr jāatzīmē, ka jebkurš lēmums par materiālo uzņemšanas nosacījumu samazināšanu vai atcelšanu jāpieņem individuāli, objektīvi un taisnīgi, norādot tā iemeslus. Šādam lēmumam ir jāatbilst samērīguma principam un jāievēro cilvēka cieņa. Izvērtējums jāveic, pamatojoties uz konkrētās personas situāciju. Dalībvalstis nevar atcelt materiālos uzņemšanas nosacījumus, ja tas pieteikuma iesniedzējiem liegta iespēju sev nodrošināt pašas minimālākās pamatvajadzības, kas saistītas ar mājokli, pārtiku vai apģērbu ⁽³⁵⁾.

1.2.5. Turpmāka pieteikuma reģistrēšana

Dalībvalstis var brīvi izlemt, kuras iestādes ir kompetentas reģistrēt pieteikumus, tai skaitā turpmākus pieteikumus. Ja pieteikums ir ticis iesniegts iestādei, kas nav kompetenta to reģistrēt, dalībvalstīm

⁽³³⁾ PPD 42. panta 2. punkts.

⁽³⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/33/ES, ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (pārstrādāta redakcija).

⁽³⁵⁾ Sk. arī spriedumu *Haqbin* lietā, kurā EST precizēja dalībvalstu pienākumu nodrošināt cilvēka cienīgu dzīves līmeni, kas ir jāgarantē pastāvīgi un nepārtraukti, arī uzraugot, vai uzņemšanas apstākļu nodrošināšana patiešām nodrošina pienācīgu dzīves līmeni. EST 2019. gada 12. novembra spriedums lietā [Zubair Haqbin pret Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers](#), C-233/18, ECLI:EU:C:2019:956. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

jānodrošina, ka reģistrācija tiek pabeigta sešu darba dienu laikā. Savukārt, ja pieteikums ir ticis iesniegts iestādei, kas ir kompetenta to reģistrēt, reģistrāciju var veikt uz vietas vai jebkurā gadījumā trīs darba dienu laikā ⁽³⁶⁾.

Šajā procedūras posmā savāktā informācija attiecas uz pieteikuma iesniedzēja identifikāciju **un ietver elementus, kas ir līdzīgi tiem, kuri tikuši savākti sākotnējās procedūras laikā** ⁽³⁷⁾. Dalībvalstis var izveidot saikni ar iepriekš savāktu informāciju un var atjaunināt šo informāciju attiecībā uz konkrētiem aspektiem, kas varētu būt mainījušies kopš iepriekšējās reģistrācijas (piemēram, ģimenes stāvoklis, bērnu dzimšana, adrese).

Atkarībā no valsts prakses reģistrācija var ietvert arī citu informāciju, piemēram, pirkstu nospiedumu noņemšanu (dalībvalstu pienākums noņemt pirkstu nospiedumus katram vismaz 14 gadus vecam pieteikuma iesniedzējam attiecas arī uz turpmākiem pieteikumiem ⁽³⁸⁾); iespējamo neaizsargātības aspektu un īpašo vajadzību noteikšanu pēc iespējas agrīnākā procesa posmā, lai nodrošinātu īpašas procesuālās garantijas pieteikuma iesniedzējam, kam tas nepieciešams (iespējams, ka ieraksts par neaizsargātības aspektiem būs pieejams no sākotnējās procedūras); medicīnisko pārbaudi; piešķiršanu uzņemšanas centriem; drošības pārbaudi; procesuālo un juridisko konsultāciju sniegšanu; konsultācijas par atgriešanās iespējām vai citu informāciju attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju tiesībām un pienākumiem.

Šajā posmā pieteikuma iesniedzējiem var arī pieprasīt rakstiski iesniegt jaunus elementus un/vai attiecīgu dokumentāciju vai citus viņu rīcībā esošus pierādījumus, kas var būt nepieciešami viņu lietas izvērtēšanai ⁽³⁹⁾.

Reģistrācijas posma mērķis ir uzlabot to tiesību un pienākumu efektivitāti, kas rodas, izsakot vēlmi iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Tomēr turpmāku pieteikumu gadījumā atkarībā no valsts tiesību aktiem var piemērot atkāpes no konkrētām tiesībām (piemēram, tiesībām tikt izmitinātam uzņemšanas centrā vai tiesībām uz personisku interviju). Šajā posmā dalībvalstis pēc apspriešanās ar atbildīgo iestādi var atkāpties no tiesībām palikt attiecīgajā teritorijā tikai otrā, trešā u. c. turpmāka pieteikuma gadījumā. Šis jautājums ir aplūkots sīkāk tālāk tekstā.

1.2.6. Turpmāka pieteikuma iesniegšana

PPD neaizliedz integrēt reģistrācijas un iesniegšanas posmu: abus posmus var apvienot, ja vien ir ievēroti attiecīgie procesuālie aizsardzības pasākumi.

⁽³⁶⁾ PPD 6. panta 1. punkts.

⁽³⁷⁾ Sīkāka informācija pieejama EASO 2021. gada decembra publikācijā "[Practical Guide on Registration](#)".

⁽³⁸⁾ Šis pienākums ir minēts 9. panta 1. punktā [Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā \(ES\) Nr. 603/2013 \(2013. gada 26. jūnijs\) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas Eurodac izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu \(ES\) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar Eurodac datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu \(ES\) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā](#) (OV L 180, 29.6.2013., 1. lpp.).

⁽³⁹⁾ Informāciju par pieteikuma iesniedzēja pienākumu pamatot savu pieteikumu skatīt [1.2.3. sadaļā "Pieteikuma iesniedzēja pienākumi"](#).

Dalībvalstis var paredzēt noteikumus par to, vai turpmāka pieteikuma iesniegšana notiek personīgi attiecīgajās iestādēs vai noteiktā vietā ⁽⁴⁰⁾. Pieteikumu var iesniegt, izmantojot pieteikuma iesniedzēja aizpildītu veidlapu. PPD neparedz īpašas prasības, izņemot to, ka ir jāaizpilda veidlapa. Jebkurā gadījumā veidlapā jāiekļauj vismaz jaunie elementi un pierādījumi, kas pamato pieteikumu, ja vien tie jau nav iesniegti iepriekšējā reģistrācijas posmā.

Ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem personiskā intervija netiek veikta, ir ļoti svarīgi, lai pieteikuma iesniedzējs varētu rakstiski iesniegt un pamatot jaunus elementus.

1.2.7. Iepriekšēja pieteikuma izskatīšanas atsākšana

“Turpmāks pieteikums” ir starptautiskās aizsardzības pieteikums, kas ir iesniegts pēc tam, kad ir pieņemts “galīgais lēmums” par iepriekšēju pieteikumu (un tādējādi to nevar turpmāk apstrīdēt), tai skaitā gadījumos, kad iepriekšējais pieteikums ir ticis skaidri vai netieši atsaukts ⁽⁴¹⁾. Tāpēc turpmāku pieteikumu var iesniegt tikai pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ir ticis galīgi noraidīts. Ja pieteikuma iesniedzējs atsauca uz jauniem elementiem, vispirms ir jānosaka viņa iepriekšējā pieteikuma izskatīšanas posms. Ja ir pieņemts galīgais lēmums, jaunu apstākļu rašanās gadījumā būtu jāiesniedz turpmāks pieteikums.

Ja iepriekšējs starptautiskās aizsardzības pieteikums ir ticis atsaukts, vispirms ir jānorāda atšķirība starp **skaidru** un **netiešu** atsaukšanu.

Ja pieteikuma iesniedzējs ir **skaidri** atsaucis savu pieteikumu ⁽⁴²⁾, jebkurš pēc tam iesniegts pieteikums tiek uzskatīts par turpmāku pieteikumu, un tiek veikta tā pieņemamības izvērtēšana. Šis nosacījums ir spēkā neatkarīgi no tā, vai atbildīgā iestāde ir pieņēmusi lēmumu pārtraukt izskatīšanu vai noraidīt pieteikumu, vai arī ir nolēmusi izskatīšanu pārtraukt, nepieņemot lēmumu.

Savukārt attiecībā uz pieteikumiem, kas iesniegti pēc **netiešas** atsaukšanas ⁽⁴³⁾, situācija būtiski atšķiras atkarībā no tā, vai atbildīgā iestāde noraidījusi pieteikumu vai pārtraukusi izskatīšanu. Jauno pieteikumu var uzskatīt par turpmāku pieteikumu tikai pēc tam, kad atbildīgā iestāde ir atzinusi iepriekšējo pieteikumu par “nepamatotu, pamatojoties uz tā būtības atbilstīgu izskatīšanu” ⁽⁴⁴⁾, un tādējādi ir noraidījusi pieteikumu, un šis lēmums ir galīgs. Tomēr, ja atbildīgā iestāde pēc netiešas atsaukšanas ir pieņēmusi lēmumu pārtraukt izskatīšanu, pieteikuma iesniedzējam ir tiesības ziņot iestādēm un pieprasīt savas lietas izskatīšanas atsākšanu vai iesniegt jaunu pieteikumu, kas netiks uzskatīts par turpmāku pieteikumu ⁽⁴⁵⁾. Dalībvalstis valsts tiesību aktos var noteikt vismaz deviņu mēnešu termiņu ⁽⁴⁶⁾, pēc kura lietu nevar atsākt. Ja šis laikposms ir pagājis un pieteikuma iesniedzējs vēlas iesniegt citu pieteikumu, tas uzskatāms par turpmāku pieteikumu.

⁽⁴⁰⁾ PPD 6. panta 3. un 4. punkts.

⁽⁴¹⁾ PPD 2. panta e) un q) punkts.

⁽⁴²⁾ PPD 27. pants.

⁽⁴³⁾ Saskaņā ar PPD 28. pantu.

⁽⁴⁴⁾ Saskaņā ar PPD 28. panta 1. punktu.

⁽⁴⁵⁾ PPD 28. panta 2. punkts.

⁽⁴⁶⁾ PPD 28. panta 2. punkts.

1.3. Turpmāka pieteikuma pieņemamības procedūra

1.3.1. Kas veic pieņemamības procedūru?

Ir īpaši svarīgi, lai turpmākus pieteikumus izskatītu tā atbildīgā iestāde, kurai ir pieejama visa nepieciešamā informācija par iepriekšējo(-iem) pieteikumu(-iem). Lai nodrošinātu, ka turpmākais pieteikums tiek izskatīts, ņemot vērā iepriekšējā(-o) pieteikuma(-u) izvērtējumu, atbildīgajam darbiniekam ir jābūt piekļuvei visiem iepriekšējās(-o) izskatīšanas(-u) lietas materiāliem, arī tiem, kas izskatīti pārsūdzības posmā.

Attiecīgā gadījumā interviju par pieņemamību var veikt citas iestādes darbinieki. Ja personisko interviju par starptautiskās aizsardzības pieteikuma pieņemamību veic darbinieki no citām iestādēm, kas nav atbildīgā iestāde, šīm iestādēm ir jānodrošina, lai šie darbinieki iepriekš būtu saņēmuši nepieciešamo pamatapmācību, jo īpaši attiecībā uz starptautiskajām cilvēktiesībām, ES patvēruma *acquis* un intervēšanas metodēm.

Pēc intervijas atbildīgā iestāde veic pieteikuma izskatīšanu un izdod lēmumu. Jebkurā gadījumā atbildīgajai iestādei ir jābūt piekļuvei visai attiecīgajai informācijai, un tai būtu jāizskata visi elementi, kas ir papildu paziņojumu vai turpmāku pieteikumu pamatā, kā paredzēts PPD ⁽⁴⁷⁾.

1.3.2. Termiņi

Sākotnējā izskatīšana ir jāpabeidz pēc iespējas drīzāk. Pateicoties procedūras specifikai, lēmumu par pieņemamību var izdot ātri. Jo īpaši jāņem vērā tālāk aprakstītie aspekti.

- Procedūra aprobežojas ar to, ka tiek pārbaudīts, vai pastāv jauni elementi un/vai fakti.
- Saskaņā ar PPD intervija nav nepieciešama. Ja tas paredzēts valsts tiesību aktos, interviju var veikt kompetentā iestāde, kas nav atbildīgā iestāde.

Turklāt valsts tiesību aktos var paredzēt ierobežojumus attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja tiesībām un priekšrocībām pieteikuma sākotnējās izskatīšanas laikā. Šajā gadījumā pastāv tieša saikne starp sākotnējās izskatīšanas ilgumu un šiem ierobežojumiem. Tāpēc kompetentajai iestādei lēmums par pieteikuma pieņemamību būtu jāpieņem pēc iespējas ātrāk un saprātīgā termiņā.

Ja pieteikums ir atzīts par pieņemamu, atbildīgajai iestādei būtu jāpieņem lēmums par pieteikuma būtību sešu mēnešu laikā pēc pieteikuma iesniegšanas, kā tas ir jebkura cita pieteikuma gadījumā ⁽⁴⁸⁾. Tas, ka pirms pieteikuma būtības izskatīšanas tika veikta pieņemamības procedūra, nepagarina kopējo sešu mēnešu termiņu no pieteikuma iesniegšanas līdz izskatīšanas pabeigšanai.

⁽⁴⁷⁾ PPD 40. panta 1. punkts.

⁽⁴⁸⁾ PPD 31. panta 3. punkts.

1.3.3. Faktu un pierādījumu iesniegšana

Lai atbalstītu turpmāka pieteikuma ⁽⁴⁹⁾ sākotnējo izskatīšanu, dalībvalstis var uzlikt pieteikuma iesniedzējam pienākumu norādīt faktus un pamatot pierādījumus, kas ievērojami palielinātu viņa iespēju tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam saskaņā ar KD.

Tomēr valsts tiesību aktos varētu būt paredzētas atšķirīgas iespējas attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja veikto faktu, dokumentu vai citu pierādījumu iesniegšanu, lai pamatotu savu turpmāko pieteikumu. PPD nav aprakstīts, kā pieteikuma iesniedzējs var iesniegt šādus elementus. Tas ir atstāts valsts likumdevēja ziņā.

Iesniedzot turpmāku pieteikumu, pieteikuma iesniedzējam būtu jāsaņem informācija par to, kā, kad un kur iesniegt jaunus elementus, tai skaitā skaidri jānorāda šo darbību veikšanas termiņš.

Ja valsts tiesību aktos ir paredzēta personiska intervija, tās mērķis būs izpētīt jaunus elementus. Pieteikuma iesniedzējiem tiks uzdoti konkrēti jautājumi par jaunajiem faktiem un lietas apstākļiem. Pieteikuma iesniedzējam ir jābūt iespējai izmantot ar interviju saistītās garantijas, kas noteiktas PPD 15.–17. pantā, piemēram, nodrošināt konfidencialitāti, ļaut pieteikuma iesniedzējiem sniegt vispusīgu savu pieteikumu pamatojumu (intervētājs ir kompetents ņemt vērā personiskos un vispārējos apstākļus, kas saistīti ar pieteikumu — ja nepieciešams, pieteikuma iesniedzēju intervē un/vai piedalās kā tulks tā paša dzimuma persona, ja pieteikuma iesniedzējs to pieprasa), dot pieteikuma iesniedzējiem pienācīgu iespēju izklāstīt elementus, kas nepieciešami pieteikuma pamatošanai, sagatavot faktiski pamatotu ziņojumu, kurā ietverti visi būtiskie elementi/protokols, un nodrošināt pieteikuma iesniedzējiem iespēju izteikt piezīmes, sniegt paskaidrojumus ziņojumā/protokolā un piekļūt ziņojumam/protokolam.

Ņemot vērā turpmāko pieteikumu procesuālo specifiku, ir būtiski pieteikuma iesniedzējam sniegt pareizu informāciju. Ja intervija netiek veikta, kompetentajai iestādei būtu jāsniedz pieteikuma iesniedzējam norādījumi par to, kā rakstiski izklāstīt jaunus pieteikuma elementus. To varētu izdarīt, piemēram, sniedzot pieteikuma iesniedzējam informāciju, norādījumus un atbalstu šajā saistībā un attiecīgā gadījumā izmantojot standarta pieteikuma veidlapu.

Veidlapā un/vai norādījumos cita starpā varētu iekļaut informāciju un/vai jautājumus, kas pieteikuma iesniedzējam dod iespēju precizēt un:

- uzskaitīt jaunus elementus, kas iesniegti, lai pamatotu jauno pieteikumu;
- paskaidrot, kādā ziņā šie elementi ir jauni salīdzinājumā ar jebkuriem iepriekšējiem pieteikumiem;
- aprakstīt jaunus elementus, kurus varētu pamatot ar attiecīgiem pierādījumiem;
- uzskaitīt iemeslus, kāpēc šie jaunie elementi netika iesniegti jebkuru iepriekšējo(-o) pieteikumu(-u) iesniegšanas laikā;
- aprakstīt, kā šie jaunie elementi var nodrošināt, ka pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs.

Iespēju neveikt personisko interviju nevar piemērot divos gadījumos ⁽⁵⁰⁾:

⁽⁴⁹⁾ Saskaņā ar PPD 42. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

⁽⁵⁰⁾ Saskaņā ar PPD 42. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

- ja apgādājamaais iesniedzis pieteikumu pēc tam, kad piekritis, ka viņa lieta tiek iekļauta viņa vārdā iesniegtajā pieteikumā; un/vai
- ja neprecēts bērns iesniedz savu pieteikumu pēc tam, kad viņa vārdā jau ir ticis iesniegts pieteikums.

1.3.4. Pieņemamības procedūras veikšana

Izskatot turpmāku pieteikumu, kompetentajai iestādei būtu aktīvi jāiesaistās, sadarbojoties ar pieteikuma iesniedzēju, lai izvērtētu attiecīgos pieteikuma elementus. Šajā sakarā atbildīgajam darbiniekam būtu:

- jābūt piekļuvei visiem iepriekšējās procedūras elementiem;
- jāpārzina attiecīgais tiesiskais regulējums, politikas izmaiņas un/vai jauna tiesu prakse;
- jāņem vērā attiecīgā un aktuālā izcelsmes valsts informācija vai cita būtiska informācija;
- jāņem vērā informācija, ko pieteikuma iesniedzējs sniedzis vai nu personiskās intervijas laikā, ja tāda ir bijusi, vai arī rakstiskajā iesniegumā (saistībā ar tieši šo procedūru vai citā rakstiskā paziņojumā);
- jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja īpašās vajadzības un individuālie apstākļi atkarībā no valsts tiesību aktiem.

Šādi rīkojoties, atbildīgais darbinieks var izvērtēt, vai ir nepieciešama intervija vai pietiek ar rakstiskajiem iesniegumiem.

Pieņemamības procedūras laikā veiktās sākotnējās izskatīšanas mērķis ir izlemt, vai pastāv jauni elementi un vai šie jaunie elementi patiešām ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam atbilstīgi KD. Šīs izskatīšanas process ir detalizēti aprakstīts nākamajā nodaļā.

Ja sākotnējā izskatīšanā tiek secināts, ka šādu jaunu elementu nav, saskaņā ar PPD ⁽⁵¹⁾ pieņem lēmumu par nepieņemamību.

Ja izskatīšanā tiek secināts, ka ir radušies jauni elementi vai pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunus elementus, kas ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam atbilstīgi KD, pieteikums tiek uzskatīts par pieņemamu un tiek izskatīts pēc būtības saskaņā ar PPD II nodaļu. Ja sākotnējās izskatīšanas laikā ir tikusi veikta intervija, kas atbilst personiskās intervijas standartiem, un jo īpaši, ja to ir veikuši atbildīgās iestādes darbinieki (PPD 14. pants), lēmumu par pieteikuma būtību var pieņemt bez papildu intervijas, ja sākotnējās intervijas laikā ir tikusi iegūta pietiekama informācija.

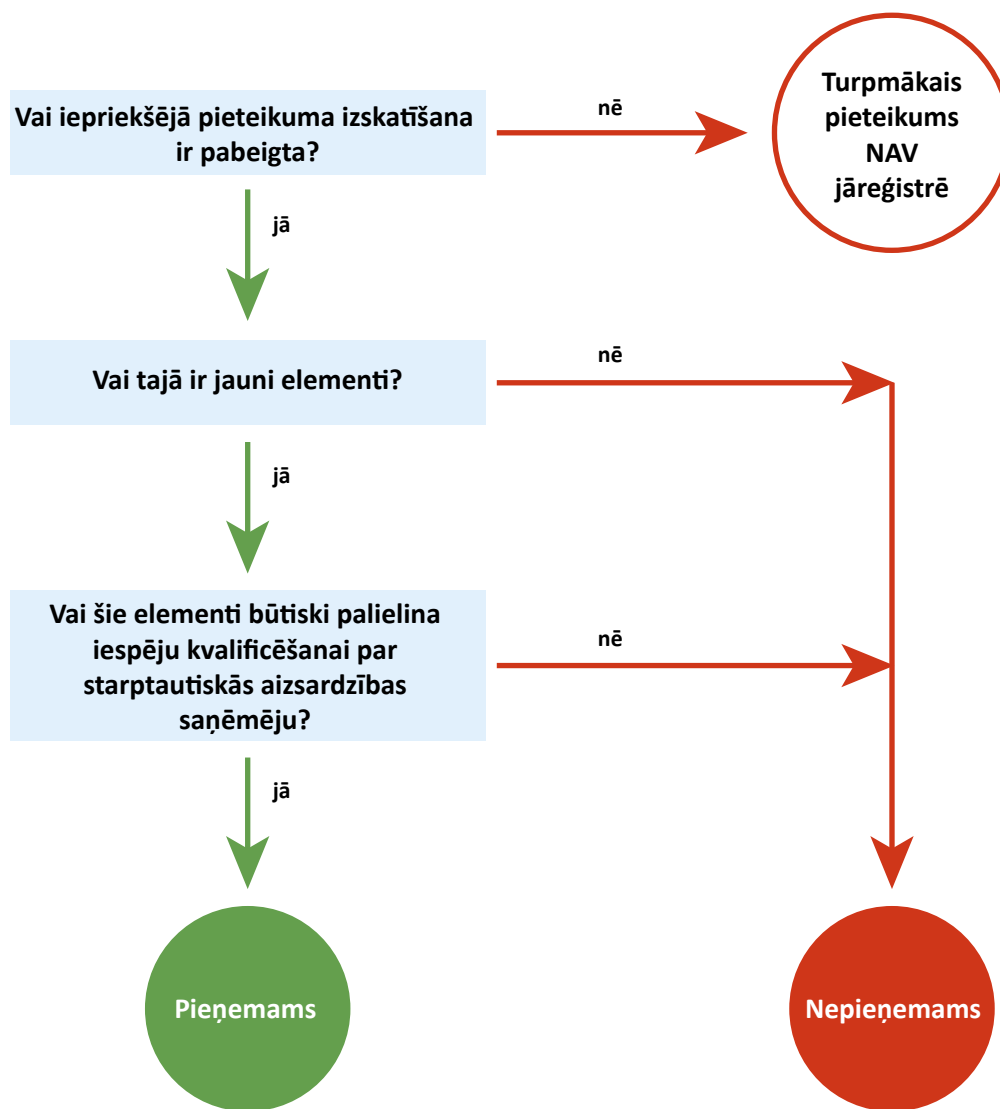
Dalībvalstis savos tiesību aktos var paredzēt arī citus iemeslus, kuru dēļ turpināt izskatīt turpmāku pieteikumu. Piemēram, Beļģijā, ja iepriekšējais pieteikums ir netieši atsaukts un neviens cits iepriekšējais pieteikums nav izvērtēts pēc būtības, turpmākais pieteikums tiek uzskatīts par pieņemamu automātiski.

Ja tiek nolemts, ka turpmāks pieteikums ir nepieņemams un nav sīkāk izskatāms, pieteikuma iesniedzējs jāinformē par to, kāpēc tā notiek, un iespējām pārsūdzēt lēmumu vai pieprasīt tā pārskatīšanu ⁽⁵²⁾, tai

⁽⁵¹⁾ PPD 33. panta 2. punkta d) apakšpunkts.

⁽⁵²⁾ PPD 42. panta 3. punkts un 46. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts.

skaitā norādot pārsūdzības iestādes nosaukumu un adresi un precīzu termiņu, kurā saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt pārsūdzību. Kompetentā iestāde var arī norādīt, vai pieteikuma iesniedzējam ir tiesības palikt attiecīgajā teritorijā (ņemot vērā dalībvalsts pienākumus attiecībā uz neizraidīšanas principu) pēc tam, kad viņš ir iesniedzis pārsūdzību par lēmumu par nepieņemamību.

1.4. Tiesības palikt turpmāku pieteikumu gadījumā

Tiesības patvēruma procedūras laikā palikt attiecīgajā teritorijā ir vispārējs noteikums, kas paredzēts PPD ⁽⁵³⁾. Tāpēc tajā minētie izņēmumi ⁽⁵⁴⁾ nav papildināmi un ir interpretējami šauri. Dalībvalstis var piemērot atkāpi tiesībām vienā konkrētā gadījumā pirmās instances procedūras laikā (sk. [1.4.1. sadaļu](#)) un divos konkrētos gadījumos pēc tam, kad atbildīgā iestāde ir pieņēmusi lēmumu (sk. [1.4.2. sadaļu](#)).

⁽⁵³⁾ PPD 9. pants.

⁽⁵⁴⁾ PPD 41. pants.

Jāuzsver, ka PPD pieļauj izņēmumus attiecībā uz tiesībām palikt tikai tad, ja atbildīgā iestāde ir pārliecināta, ka lēmums par piespiedu izraidīšanu neradīs tiešu vai netiešu izraidīšanu, pārkāpjot attiecīgās dalībvalsts starptautiskās un ES saistības⁽⁵⁵⁾. Tas uzliek valsts iestādēm skaidru pienākumu pārliecināties, ka pieteikuma iesniedzēja piespiedu izraidīšana nepakļaus viņu riskam, kas ir pretrunā neizraidīšanas principam.

Nākamajās sadaļās ir izklāstīti iespējamie izņēmumi attiecībā uz tiesībām palikt.

1.4.1. Izņēmums attiecībā uz tiesībām palikt pirmās instances procedūras laikā

Pieteikuma iesniedzējiem ir jāatļauj palikt dalībvalstī, līdz atbildīgā iestāde ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar procedūrām pirmajā instancē⁽⁵⁶⁾. Tiesību aktā noteikts, ka starptautiskās aizsardzības pieprasīšanas procedūra ir “apturoša” (t. i., aptur jebkuru piespiedu izraidīšanas procedūru).

Attiecībā uz šo pamatprincipu pirmās instances procedūrā ir tikai viens izņēmums — ja pirmais turpmākais pieteikums tiek noraidīts ar galīgu lēmumu kā nepieņemams vai nepamatots. Šādā gadījumā dalībvalstis var piemērot atkāpi tiesībām palikt saistībā ar turpmāku pieteikumu, ko pieteikuma iesniedzējs iesniedzis, sākot ar pirmās instances procedūru un beidzot ar pārsūdzībām⁽⁵⁷⁾. Piemērojot šo izņēmumu, tiek pieņemts, ka atkārtoti iesniegti turpmāki pieteikumi, iespējams, ir ļaunprātīgi, jo pieteikuma iesniedzēja pirmais pieteikums un pirmais turpmākais pieteikums jau ir tikuši rūpīgi izskatīti. Šo izņēmumu piemēro neatkarīgi no tā, vai turpmākais pieteikums ir ticis iesniegts saistībā ar drīzumā gaidāmu piespiedu izraidīšanu. Tomēr iestādes var pieņemt lēmumu par atgriešanu tikai tad, ja atbildīgā iestāde uzskata, ka nepastāv tiešas vai netiešas izraidīšanas risks. Citiem vārdiem sakot, pirms tiek piemērots izņēmums attiecībā uz tiesībām palikt, vienmēr ir jāapspriežas ar atbildīgo iestādi, lai tā varētu pārliecināties, ka nepastāv izraidīšanas risks.

Lai gan uz šiem pieteikuma iesniedzējiem neattiecas tiesības palikt, informācijas sniegšanas, reģistrācijas, pieteikuma iesniegšanas un pārbaudes procesiem būtu jāturpinās šiem mērķiem noteiktajos termiņos tik ilgi, kamēr pieteikuma iesniedzējs atrodas attiecīgajā teritorijā.

⁽⁵⁵⁾ Sk. PPD 9. panta 3. punktu un 41. panta 1. punkta pēdējo daļu.

⁽⁵⁶⁾ Saskaņā ar PPD 9. pantu.

⁽⁵⁷⁾ PPD 41. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

Šādā situācijā dalībvalstis var atkāpties no termiņiem, ko parasti piemēro paātrinātajai ⁽⁵⁸⁾ un pieņemamības ⁽⁵⁹⁾ procedūrai ⁽⁶⁰⁾.

Ja valsts tiesību aktos ir noteikts, ka ir jāizdod lēmums, kurā norādīts, ka pieteikuma iesniedzējam nav tiesību palikt, to var izdot jau tad, kad tiek reģistrēts vai iesniegts vēl viens turpmāks pieteikums, ar nosacījumu, ka ir notikusi apspriešanās ar atbildīgo iestādi un tā uzskata, ka atgriešana nenoved pie tiešas vai netiešas izraidīšanas.

1.4.2. Izņēmumi attiecībā uz tiesībām palikt pārsūdzības procedūras laikā

(a) Pārsūdzības par nepieņemamību laikā

Gadījumā, ja pirmais turpmākais pieteikums netiek izskatīts sīkāk, jo tas tiek uzskatīts par nepieņemamu saskaņā ar PPD ⁽⁶¹⁾, pieteikuma iesniedzējam ir tiesības pārsūdzēt šo lēmumu. Atkarībā no valsts tiesību aktiem pieteikuma iesniedzējam var būt tiesības palikt attiecīgajā teritorijā pārsūdzības procedūras laikā vai vismaz līdz brīdim, kad tiesa pieņem lēmumu par viņa tiesībām palikt ⁽⁶²⁾. Pēdējā minētajā gadījumā pārsūdzības iestādei ir tiesības lemt par to, vai pieteikuma iesniedzējs var palikt dalībvalsts teritorijā pārsūdzības procedūras laikā, vai nu pēc pieteikuma iesniedzēja lūguma, vai arī *ex officio* ⁽⁶³⁾. Pieņemot lēmumu par tiesībām palikt, dalībvalsts pienākums ir ievērot neizraidīšanas principu.

(b) Turpmāks pieteikums, kas iesniegts tikai tādēļ, lai traucētu piespiedu izraidīšanu, un atzīts par nepieņemamu

Pieteikuma iesniedzējs var iesniegt turpmāku pieteikumu tikai tādēļ, lai kavētu vai izjauktu piespiedu izraidīšanas procesu. Dalībvalstis var noteikt atkāpi no tiesībām palikt, tiklīdz atbildīgā iestāde šādu turpmāku pieteikumu atzīst par nepieņemamu ⁽⁶⁴⁾. Iepriekš a) apakšpunktā minētais nosacījums, ka pārsūdzības iestādei ir tiesības lemt par to, vai pieteikuma iesniedzējs var palikt teritorijā pārsūdzības

⁽⁵⁸⁾ PPD 41. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

⁽⁵⁹⁾ PPD 41. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

⁽⁶⁰⁾ Sk. EST 2020. gada 9. septembra spriedumu lietā *JP pret Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides*, C-651/19, ECLI:EU:C:2020:681, 54.–67. punkts. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#). Šajā ziņā EST uzsvēra “turpmākā pieteikuma” procedūras izņēmuma raksturu, kuras īsie termiņi, cita starpā, ir attaisnojami, ņemot vērā PPD izvirzīto ātruma mērķi, tiesiskās noteiktības principu un starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanas procedūras efektīvu norisi, jo pieteikuma iesniedzējam tiek garantētas īpašas procesuālās tiesības un pārsūdzības procedūra ir cieši saistīta ar turpmākā pieteikuma lietderīgo saturu. Tādējādi EST uzskatīja, ka Beļģijas tiesību aktos noteiktais 10 dienu termiņš, lai pārsūdzētu lēmumu par turpmāka pieteikuma nepieņemamību, nešķiet pēc būtības nepietiekams, lai sagatavotu un celtu efektīvu prasību par šādu lēmumu. Visbeidzot, EST uzskata, ka tas, vai šis termiņš atbilst arī līdzvērtības principam, jānosaka ar valsts tiesisko regulējumu.

Sk. arī EST 2021. gada 11. februāra rīkojumu lietā *T.H.C. pret Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides*, C-755/19, ECLI:EU:C:2021:108. EST uzskatīja, ka Francijas tiesību aktos noteiktais piecu dienu termiņš, ietverot svētku dienas un brīvdienas, lēmuma par turpmāka pieteikuma nepieņemamību pārsūdzēšanai nešķiet pēc būtības nepietiekams, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību, ja attiecīgais pieteikuma iesniedzējs ir aizturēts. Arī šajā gadījumā EST uzskata, ka tas, vai šis termiņš atbilst arī līdzvērtības principam un procesuālajām garantijām, ko paredz ES tiesību akti, ir jānosaka ar valsts tiesisko regulējumu.

⁽⁶¹⁾ PPD 33. panta 2. punkts un 40. panta 5. punkts.

⁽⁶²⁾ PPD 46. panta 8. punkts.

⁽⁶³⁾ PPD 46. panta 6. punkts.

⁽⁶⁴⁾ PPD 41. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

procedūras laikā, šajā situācijā nav jāpiemēro. Tomēr PPD paredz stingrus nosacījumus, kas jāizpilda kumulatīvi.

- (1) Pašreizējais turpmākais pieteikums netiek izskatīts sīkāk un tiek atzīts par **nepieņemamu**.

Tātad, kamēr atbildīgā iestāde veic sākotnējo izskatīšanu, pieteikuma iesniedzējam ir tiesības palikt.

- (2) Pieteikuma iesniedzēja **nodoms** bija iesniegt pieteikumu, **lai tikai aizkavētu vai izjauktu** gaidāmo piespiedu izraidīšanu.

Šis nosacījums nozīmē, ka ir iespējams noteikt pieteikuma iesniedzēja nodomu un ka šis nodoms ir vērstis vienīgi uz to, lai aizkavētu vai izjauktu gaidāmo piespiedu izraidīšanu.

Šis nosacījums ir jāinterpretē valsts iestādēm. Dalībvalstis savos tiesību aktos vai praksē var paredzēt papildu norādījumus.

- (3) Atbildīgā iestāde uzskatīja, ka lēmums par piespiedu izraidīšanu nepārkāpj **neizraidīšanas principu**.

Šis nosacījums nozīmē, ka iestāde, kura lemj par pieteikuma iesniedzēja tiesībām palikt attiecīgajā teritorijā, ir saņēmusi informāciju no atbildīgās iestādes, kas liecina, ka piespiedu izraidīšanas gadījumā nepastāv neizraidīšanas principa pārkāpuma risks.

Šajā gadījumā, kā norādīts tālāk [1.4.1. sadalā](#), dalībvalstis var atkāpties no termiņiem, kas parasti piemērojami paātrinātās un pieņemamības procedūrās. Lai paātrinātu procesu, var piemērot īsākus termiņus sākotnējai izskatīšanai un pirmās instances lēmuma pieņemšanai ⁽⁶⁵⁾.

PPD arī ļauj dalībvalstīm nekavējoties atgriezt pieteikuma iesniedzēju, kamēr tiek izskatīta pārsūdzība vai tiesas procedūra, kurā lemj par to, vai pieteikuma iesniedzējs drīkst vai nedrīkst palikt attiecīgajā teritorijā ⁽⁶⁶⁾. Šis izņēmums attiecībā uz tiesībām palikt attiecas arī uz laikposmu līdz pārsūdzības termiņa beigām.

⁽⁶⁵⁾ PPD 41. panta 2. punkts.

⁽⁶⁶⁾ PPD 41. panta 2. punkta c) apakšpunkts.

2. Sākotnējā izskatīšana

Sākotnējās izskatīšanas laikā atbildīgajam darbiniekam ir jāizvērtē, vai pieteikuma iesniedzēja turpmākajā pieteikumā norādītie elementi ir jauni un vai tie ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam ⁽⁶⁷⁾.

Šajā nodaļā īpaša uzmanība pievērsta šādu divu galveno aspektu analīzei:

- kas ir “jauni elementi” un kādās situācijās tos var konstatēt;
- ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”.

Nodaļas ievaddaļā ir sniegts jēdzienu “elements” un “fakts” skaidrojums.

2.1. Kas ir “jauni elementi un fakti”?

2.1.1. Elementi un fakti

Kā aprakstīts KD 4. pantā, **elementi** [minētā tiesību akta latviešu valodas versijā — “sastāvdaļas”], kas attiecas uz izskatīšanu, kurā pārliecinās, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs, izriet no vairākiem informācijas avotiem. Tie ietver pieteikuma iesniedzēja paziņojumus, visu attiecīgo dokumentāciju, kas ir pieteikuma iesniedzēja rīcībā, kā arī citus pieejamus pierādījumus attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja vecumu, izcelsmi (arī attiecīgo radnieku datiem), personu, valstspiederību(-ām) un iepriekšējās dzīvesvietas valsti(-īm) un vietu(-ām), iepriekšējiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, ceļojumu maršrutiem, ceļošanas dokumentiem un iemesliem, kādēļ tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

Fakti jeb konstatējumi ir informācijas vienības, ko konstatē/uzrāda vairāki informācijas avoti — līdzīgi kā elementus —, piemēram, atbildīgais darbinieks vai šis darbinieks sadarbībā ar pieteikuma iesniedzēju, izskatot konkrētu situāciju, vai tā būtu pieteikuma iesniedzēja personīgā situācija, vai arī stāvoklis izcelsmes valstī.

Elementi un fakti/konstatējumi atspoguļo **faktus** un **apstākļus**, kurus var iesniegt pieteikuma iesniedzējs vai kurus atbildīgais darbinieks var konstatēt, izskatot turpmāko pieteikumu. Atkarībā no konkrētās lietas var būt grūti skaidri nodalīt elementus un faktus. Tomēr cenšanās tos nošķirt nav pats svarīgākais. Svarīgākais ir tas, lai atbildīgais darbinieks ņemtu vērā visus jaunus elementus un faktus saistībā ar to, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs ⁽⁶⁸⁾. Kā minēts iepriekš, šajā rokasgrāmatā termins “elementi” attiecas uz pilnu frāzi “elementi vai fakti”, kā minēts PPD 40. panta 2. punktā. PPD 40. panta 3. punktā ir noteikts, ka šādiem “elementiem” ir ievērojami jāpalielina iespēja pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam, tātad tiem ir jābūt saistītiem ar būtiskiem faktiem.

⁽⁶⁷⁾ PPD 40. panta 3. punkts.

⁽⁶⁸⁾ Sīkāku informāciju sk. KD 4. pantā.

Saistītā EASO publikācija

Sīkāku informāciju par saikni starp pierādījumiem un būtiskiem faktiem skatīt publikācijā [“EASO praktiskā rokasgrāmata. Pierādījumu izvērtēšana”](#), 2015. gada marts (atjauninājums gaidāms 2022. gadā).

2.1.2. Kad elementus var uzskatīt par jauniem?

Kādos apstākļos var teikt, ka šos elementus un faktus var uzskatīt par “jauniem”?

Jaunie elementi var būt saistīti ar:

- **jauniem faktiem pēc galīgā lēmuma pieņemšanas;**
- elementiem, kas **pastāvēja** jau iepriekš, bet kurus pieteikuma iesniedzējs **nebija norādījis** iepriekšējā procedūrā un patvēruma iestāde **nebija ņēmusi vērā**.

Jauni fakti pēc galīgā lēmuma pieņemšanas

Šis gadījums tiek uzskatīts par *sur place* situāciju. Izcelsmes valstī var rasties jauni fakti vai patvēruma meklētājs var būt uzsācis jaunas darbības patvēruma valstī pēc galīgā lēmuma pieņemšanas par iepriekšējo pieteikumu. Šīs izmaiņas var notikt izcelsmes valstī un/vai pieteikuma iesniedzēja personiskajā situācijā jebkurā laikā neatkarīgi no tā, cik ilgi pieteikuma iesniedzējs ir uzturējies (atbilstīgi vai neatbilstīgi) ārvalstīs. Tā kā daži pieteikuma iesniedzēji, kuriem iepriekšējā pieteikumā tika atteikta starptautiskā aizsardzība, ilgstoši uzturas ārpus izcelsmes valsts, turpmākos pieteikumos regulāri var rasties *sur place* situācijas. Norises vai notikumi viņu dzīvē vai izcelsmes valstī var radīt pamatotas bailes no vajāšanas vai reālu būtiska kaitējuma risku pēc atgriešanās ⁽⁶⁹⁾.

Elementi, kas pastāvēja jau iepriekš, bet kurus pieteikuma iesniedzējs nebija norādījis iepriekšējā procedūrā un patvēruma iestāde nebija ņēmusi vērā

Šajā gadījumā tiek ņemti vērā visi elementi, kas jau pastāvēja iepriekšējās procedūras laikā, bet netika darīti zināmi atbildīgajai iestādei. Šie elementi ir jauni, jo tie netika izskatīti iepriekšējā procedūrā un galīgais lēmums par iepriekšējo pieteikumu netika balstīts uz tiem ⁽⁷⁰⁾.

Tomēr PPD 40. panta 4. pantā dalībvalstīm ir dota iespēja paredzēt, ka pieteikumu turpinās izskatīt tikai tad, ja attiecīgais pieteikuma iesniedzējs iepriekšējā procedūrā nevarēja, nebūdams pie tā vainīgs, izvērtēt situācijas, kas aprakstītas 40. panta 2. un 3. punktā, jo īpaši izmantojot savas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar 46. pantu. Tajā pašā laikā šajā konkrētajā punktā ir atzīts, ka var būt

⁽⁶⁹⁾ “Neierobežojot Ženēvas konvenciju, dalībvalstis var noteikt, ka pieteikuma iesniedzējam, kas iesniedz turpmāku pieteikumu, parasti nepiešķir bēgļa statusu, ja vajāšanas riska pamatā ir apstākļi, kurus pieteikuma iesniedzējs paša pieņemta lēmuma rezultātā radījis kopš izcelsmes valsts atstāšanas” (KD 5. panta 3. punkts). Iespēja ieviest šādu izņēmumu ir paredzēta, lai nepieļautu starptautiskās aizsardzības režīma ļaunprātīgu izmantošanu. Tomēr jāatzīmē, ka izvērtējumam par pieteikuma iesniedzēja bailu pamatotību vienmēr jābūt tālredzīgam, un visos gadījumos ir jāņem vērā neizraidīšanas princips. Jautājums par aizsardzības vajadzībām, kas rodas *sur place*, ir izklāstīts publikācijā [“EASO praktiskā rokasgrāmata. Kvalificēšana starptautiskajai aizsardzībai”](#), 2018. gada aprīlis, 34. lpp.

⁽⁷⁰⁾ Sk. EST 2021. gada 9. septembra spriedumu lietā [XY pret Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl](#), C-18/20, EU:C:2021:7101, 31.–44. punkts.

objektīvas vai subjektīvas situācijas, kad pieteikuma iesniedzējam ir liegts iesniegt dažus savas lietas elementus. Šādas situācijas var izrietēt no tālāk aprakstītajām situācijām.

- Personīgi apstākļi, kas apgrūtina dokumentāru pierādījumu vākšanu un iesniegšanu. Šādi apstākļi var būt saistīti, piemēram, ar konstatēto patvēruma meklētāju rīcībnespēju vai trauksmes stāvokli, vai ar garīgās veselības problēmām, vecumu vai izmisuma un bezpalīdzības sajūtām. Tāpat arī potenciālā nespēja norādīt un izskaidrot vajāšanas praksi, izpratnes trūkums par savu neaizsargātību un pagātnes traumatiskās pieredzes normalizēšana var radīt situācijas, kad netiek ņemti vērā svarīgi elementi. Pieteikuma iesniedzējam ir jāpierāda rīcībnespēja, un atbildīgā iestāde to izvērtē katrā gadījumā atsevišķi, pirms tiek saņemts negatīvs sākotnējās izskatīšanas rezultāts.
- Pieteikuma iesniedzēju piekļuvei dokumentiem var traucēt arī praktiskas grūtības — dokumentāru pierādījumu iegūšanu var apgrūtināt gan sociālā tīkla trūkums uzņemšanas valstī vai izcelsmes valstī, gan reģistrācijas prakses un reģistrācijas sistēmu trūkums dažās valstīs, kā arī riski, kas izriet no kontaktiem ar oficiālajiem dienestiem.
- Attiecīgais notikums ir noticis iepriekšējās procedūras laikā, bet pieteikuma iesniedzējs par to uzzināja pēc procedūras beigām. Piemēram, pieteikuma iesniedzējs apgalvo, ka viņu vajā valsts viņa politiskās darbības dēļ. Varas iestāžu pārstāvji ir apmeklējuši viņa ģimeni valstī, pārmeklējuši māju un uzdevuši jautājumus par pieteikuma iesniedzēju. Lai gan incidents noticis pirms pieteikuma iesniedzēja intervijas pirmā pieteikuma sagatavošanas procesā, pieteikuma iesniedzējs par to uzzinājis dažas dienas pirms turpmākā pieteikuma iesniegšanas. Tas pats var notikt ar dokumentāriem vai citiem būtiskiem pierādījumiem, ja par to esamību tapis zināms pēc iepriekšējās procedūras beigām.
- Seksuālas dabas un ar dzimumu saistīti jautājumi: (ticama) nespēja iepriekšējā pieteikuma iesniegšanas reizē minēt ļoti intīmas tēmas (izvarošana, homoseksualitāte) vai (ticams) zināšanu trūkums par iespēju saņemt starptautisko aizsardzību (vardarbība ģimenē, risks saistībā ar sieviešu dzimumorgānu kropļošanu u. c.). Personām, kuru pieteikumi ir saistīti ar seksuālo orientāciju un dzimtes identitāti, kas viņu izcelsmes valstī netiek atzīta, bieži nākas slēpt savu patieso identitāti, jūtas un viedokli, lai izvairītos no kauna, atstumšanas un stigmatizēšanas un ļoti bieži arī no vardarbības riska. Stigma un kauna izjūta var vēl vairāk atturēt pieteikuma iesniedzēju no informācijas izpaušanas patvēruma kontekstā. Daudzos gadījumos pieteikuma iesniedzējs tikai turpmākā pieteikumā atklāj, ka viņš(-a) ir lesbiete, gejs, biseksuāla persona, transpersona vai interseksuāla persona. Šie jautājumi attiecas arī uz pieteikuma iesniedzējiem, kuri par vajāšanu dzimuma dēļ ziņo vēlākā pieteikuma sagatavošanas posmā. Tā kā kauns un trauma var apgrūtināt šādu kaitējumu atklāšanu, novēlota atklāšana nedrīkstētu novest pie pieteikuma nepieņemamības, ja ir izpildītas PPD 40. panta 4. punkta prasības ⁽⁷¹⁾.

2.2. Trīs scenāriji, kuros var iesniegt jaunus elementus

Jaunie elementi var izrietēt vai nu no faktiem, kas jau pastāvēja pirmās izskatīšanas laikā (bet par kuriem pieteikuma iesniedzējs nezināja), vai arī attiekties uz faktiem, kas radušies pēc tam. Jaunus elementus ir iespējams iesniegt šādos trīs scenārijos:

⁽⁷¹⁾ ES Tiesa ir paskaidrojusi, ka “...ņemot vērā jautājumu, kas skar personas personisko jomu un tostarp viņas seksualitāti, jutību, nevar secināt, ka viņai nevar uzticēties, tikai no tā vien, ka savas atturības dēļ izpaust savas dzīves intīmos aspektus šī persona uzreiz nav paziņojusi par savu homoseksualitāti”, EST, 2014. gada 2. decembra spriedums lietā [A un citi pret Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), C-148/13, ECLI:EU:C:2014:2406, 69. punkts. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

- kā daļa no iepriekš iesniegta un izvērtēta būtiska fakta;
- kā daļa no jauna būtiska fakta;
- kā pilnīgi jauns apgalvojums.

Attiecībā uz katru no šiem scenārijiem ir svarīgi izvērtēt vajāšanas vai būtiska kaitējuma risku, uz kuru norādīts. Tomēr šie scenāriji būtiski atšķiras.

Pirmajā scenārijā pieteikuma iesniedzēja vajāšanas vai būtiska kaitējuma riska izvērtējums tika veikts, kad iestāde iepriekš pārbaudīja būtisko(-s) faktu(-s). Tāpēc šajā posmā ir svarīgi noskaidrot, vai **jaunais elements** var ietekmēt šo izvērtējumu.

Pirmajā scenārijā pieteikuma iesniedzēja vajāšanas vai būtiska kaitējuma riska izvērtējums tika veikts, kad iestāde iepriekš pārbaudīja būtisko(-s) faktu(-s) tā paša apgalvojuma izskatīšanas laikā. Tāpēc šajā posmā ir svarīgi noskaidrot, vai **jaunais būtiskais fakts** var ietekmēt šo izvērtējumu.

Trešajā scenārijā būtisko faktu izvērtēšana saskaņā ar jauno apgalvojumu tiks sākota no sākuma.

2.2.1. Jauns elements, kas pamato iepriekšēju būtisku faktu

Turpmāka pieteikuma sākotnējās izskatīšanas laikā pieteikuma iesniedzēji var iesniegt jaunus elementus, kas ir saistīti ar būtiskiem faktiem, kuri tika izskatīti iepriekšējā pieteikumā. Iepriekšējā pieteikumā šie būtiskie fakti, iespējams, tika noraidīti vai pieņemti (bet otrajā gadījumā ar tiem netika pamatots riska izvērtējums vai juridiskais izvērtējums). Šajā gadījumā turpmākais pieteikums ir iepriekšējā pieteikuma paplašinājums. Tas nozīmē arī to, ka, izvērtējot šo jauno elementu, jau pastāv skaidrs atsauces punkts iepriekšējā izskatīšanas procesā. Piemēram, būtisks fakts ir pieteikuma iesniedzēja pievēršanās citai reliģijai. Šis būtiskais fakts tika iesniegts, izvērtēts un noraidīts pirmajā izskatīšanā. Tagad pieteikuma iesniedzējs iesniedz jaunu elementu, t. i., apliecinību no baznīcas, kurā viņš ir kristīts. Tas ir jauns elements, kas saistīts ar jau konstatēto un izvērtēto būtisku faktu.

Bieži vien, ja iepriekšējā izvērtējuma rezultātā ir ticis noraidīts būtisks fakts, jaunā elementa mērķis ir mainīt šā būtiskā fakta ticamības izvērtējumu. Tomēr iepriekš pastāvoša būtiska fakta pamatošana neaprobežojas tikai ar ticamības izvērtējuma maiņu, bet var arī atbalstīt vai mainīt riska izvērtējumu saistībā ar būtiskajiem faktiem un juridisko izvērtējumu.

2.2.2. Jauns būtisks fakts

Otrais scenārijs attiecas uz situāciju, kad jaunie elementi ir saistīti ar jaunu būtisku faktu attiecībā uz vienu un to pašu apgalvojumu. Tādējādi, iesniedzot elementu(-s), pieteikuma iesniedzējs vienlaikus iesniedz jaunu būtisku faktu, kas netika iesniegts un izvērtēts apgalvojuma pirmās izskatīšanas procedūrā.

Šis ir jauna būtiska fakta piemērs saistībā ar pieteikuma iesniedzēja politisko darbību. Savā turpmākajā pieteikumā pieteikuma iesniedzējs norāda, ka kopš došanās prom no savas valsts viņš ir iesaistījies uzņēmējvalsts diasporas darbībā un piedalījies vairākās demonstrācijās pie savas valsts vēstniecības. Pieteikuma iesniedzējs arī apgalvo, ka iestādes par to zina. Šīs aktivitātes atbilst viņa agrākajai politiskajai darbībai izcelsmes valstī, kas tika minēta pirmajā pieteikumā. Turpmākais pieteikums ir iepriekšējā apgalvojuma par iepriekš minēto politisko darbību paplašinājums vai turpinājums. Taču ir jauni būtiski fakti: pieteikuma iesniedzēja iesaistīšanās diasporā, viņa dalība demonstrācijās uzņēmējvalstī un tas, ka viņa aktivitātes pamanījušas izcelsmes valsts iestādes.

2.2.3. Jauns apgalvojums

Saskaņā ar šo scenāriju pieteikuma iesniedzējs iesniedz pilnīgi jaunu apgalvojumu, piemēram, par savu seksuālo orientāciju. Šajā piemērā pieņemsim, ka pieteikuma iesniedzējs iepriekš bija iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, pamatojoties uz politisko darbību savā izcelsmes valstī; tagad viņš apgalvo, ka saskarsies ar problēmām savas seksuālās orientācijas dēļ. Šis apgalvojums ietver vairākus jaunus būtiskus faktus, kas attiecas uz lietu: pieteikuma iesniedzēja seksuālo orientāciju; jebkādas būtiskus notikumus, piemēram, homoseksuāļu stāvokli pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī; pieteikuma iesniedzēja sociālo un ekonomisko situāciju; ģimenes apstākļus, kādos viņš uzaudzis; jebkādu vajāšanu, no kuras viņš, iespējams, cietis pagātnē, vai citus notikumus, kas saistīti ar jaunajām paustajām bažām.

Šī scenārija īpatnība ir tāda, ka jaunais apgalvojums nav iepriekšējā apgalvojuma turpinājums vai paplašinājums. Norādītie elementi ir pilnīgi atšķirīgi, un tas nozīmē, ka atbildīgā iestāde darbu sāks no jauna.

Šajā scenārijā nav atsauces punkta iepriekšējā izvērtējumā, ar kuru varētu saistīt jauno apgalvojumu / būtiskus faktus. Tāpēc izvērtēšana jāveic, pamatojoties uz šo jauno apgalvojumu. Atbildīgajam darbiniekam ir jāizlemj, vai šis ir jauns elements.

Pieteikuma iesniedzējam iesniedzot jaunus elementus un turpmāka pieteikuma apstrādes laikā iestāde, kas atbild par pieteikuma pieņemamības pārbaudi, var saskarties ar jauniem elementiem, piemēram, jaunu izcelsmes valsts informācijas ziņojumu.

Iepriekš aprakstītajos scenārijos elementi ir ietverti kontekstā, kas atspoguļo to, vai tie ir saistīti ar pieteikuma iesniedzēja iepriekšējiem apgalvojumiem un/vai kāda ir šī saistība. Tas parāda, vai elementi ir vai nav jauni. Šajā posmā atbildīgajai iestādei ir jāizlemj, vai elementi, kas iesniegti vai radušies, ir jauni elementi.

2.3. Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”?

Kad atbildīgais darbinieks ir secinājis, ka elementi, ko pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis turpmākā pieteikumā, ir jauni, viņam ir jāizlemj, vai elementi, kas radušies vai ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs, ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam.

2.3.1. Iespējamības palielināšanās vispārpieņemtā nozīme

“Ievērojami” nozīmē “ļoti daudz, lielā mērā” ⁽⁷²⁾ vai “tāds, kam piemīt kas nozīmīgs; tāds, kas saista uzmanību, izraisa interesi” ⁽⁷³⁾. Jēdziena “ievērojami” visbiežāk izplatītā nozīme paredz, ka iespējamība ir būtiski lielāka.

Ja šo jēdzienu pārvērš par starptautiskās aizsardzības piešķiršanas iespējamības pakāpi, tad ievērojams iespējamības palielinājums būtu robežās no nenozīmīga iespējamības palielinājuma līdz situācijai, kad

⁽⁷²⁾ <https://tezaurs.lv/ievrojams>

⁽⁷³⁾ Turpat.

jaunais elements, kas ticis iesniegts vai radies, visticamāk, novestu pie starptautiskās aizsardzības piešķiršanas.

1. attēls. Iespējamības pakāpe tikt kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai

- Noteikti tiks piešķirta starptautiskā aizsardzība.
- Visticamāk, tiks piešķirta starptautiskā aizsardzība.
- **Ievērojams iespējamības pieaugums.**
- Neliels iespējamības pieaugums.
- Iespējamība nepalielinās.

Izskatīšanas sākotnējā būtība

Atšķirība starp standartu “ievērojams iespējamības pieaugums” un standartiem “visticamāk, tiks piešķirta” un “noteikti tiks piešķirta” starptautiskā aizsardzība izriet no pašas izskatīšanas sākotnējās būtības.

Kā jau liecina pats formulējums, sākotnējā izskatīšana ir izskatīšana, ko veic “pirms” izskatīšanas pēc būtības, lai noskaidrotu, vai šāda izskatīšana pēc būtības ir nepieciešama. Tādēļ sākotnējā izskatīšana pati par sevi nav izskatīšana pēc būtības. Atbildīgajiem darbiniekiem nav jānosaka, vai jaunais elements patiešām novedīs pie bēgļa statusa vai alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanas. Tiem ir tikai jāizvērtē, vai ir ievērojami palielinājusies šāda iznākuma iespējamība. Tāpēc prasības ir mazāk stingras nekā pilnvērtīgā izskatīšanā. Pietiek ar to, ka elements ir jauns un potenciāli var mainīt iepriekšējās izskatīšanas secinājumus. Tomēr pēc tam, kad sākotnējā izskatīšana ir pabeigta, ne vienmēr ir nepieciešams veikt papildu interviju, lai pieņemtu lēmumu pēc būtības.

2.3.2. Kritēriji, ar kuriem nosaka, vai ievērojami palielinās iespēja tikt kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai

Jaunais elements var “ievērojami palielināt iespēju” tikai tad, ja tas attiecas uz galveno starptautiskās aizsardzības nepieciešamības izvērtējuma elementu.

Lai noteiktu, vai šis elements ievērojami palielina iespēju tikt kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai, ir jāsaņem apstiprinoša atbilde uz tālāk dotajiem jautājumiem.

(1) Vai jaunais elements ir būtisks? Vai tas apstiprina būtisku faktu?

Būtiski fakti ir fakti, kas ir tieši saistīti ar bēgļa definīciju (KD 2. panta d) apakšpunkts) vai personas, kas ir tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību (KD 2. panta f) apakšpunkts), definīciju un attiecas uz pieteikuma būtību. Parasti ir lieki pievērsties maznozīmīgiem vai nebūtiskiem faktiem, kas neietekmē apgalvojuma galvenos elementus⁽⁷⁴⁾. Trīs iepriekš aprakstītajos scenārijos visas situācijas, kurās var iesniegt jaunus elementus, patiešām ir saistītas ar būtiskiem faktiem — tie ir saistīti ar esošu būtisku faktu, paši par sevi veido jaunu būtisku faktu vai veido pilnīgi jaunu apgalvojumu.

⁽⁷⁴⁾ Sīkāku informāciju par būtisko faktu identificēšanu skatīt 1.1. sadaļā publikācijā [“EASO praktiskā rokasgrāmata. Pierādījumu izvērtēšana”](#), 2015. gada marts.

(2) Vai jaunais elements ir **svaņģs**? Vai tam varētu būt **izšķiroša nozīme** starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanā?

Šim elementam būtu jābūt ne tikai jaunam un būtiskam, bet arī tādām, kas tieši vai netieši ietekmē riska izvērtējumu atgriešanas uz izcelsmes valsti gadījumā.

(3) Vai pēc pirmās izskatīšanas jaunais elements ir **ticams vai pārliecinošs**?

Būtu jāveic izskatīšana, lai izvērtētu jaunā elementa pierādījuma spēku. Jauni elementi, kas ir nepārprotami krāpnieciski, ievērojami nepalielina starptautiskās aizsardzības nepieciešamības iespējamību. Tomēr, ņemot vērā izskatīšanas sākotnējo raksturu, šo izvērtējumu nedrīkst attiecināt plašāk par tūlītēji pieejamo informāciju.

Piemērs

Savā iepriekšējā pieteikumā Sabna apgalvoja, ka viņai bijušas problēmas ar ģimeni, jo viņa pievērsusies kristietībai. Viņas pievēšanās citai reliģijai un no tās izrietošās problēmas netika atzītas par ticamām, jo nebija izpildīts neviens no nosacījumiem apšaubāmā apgalvojuma pieņemšanai. Viņa iesniedz jaunu pieteikumu, kurā tikai apgalvo, ka viņas māte vēstulē draudējusi viņai ar nāvi. Viņa neiesniedz pašu vēstuli.

Ir iesniegts jauns elements, tomēr, ņemot vērā Sabnas ļoti zemo vispārējo ticamību iepriekšējā pieteikuma iesniegšanas laikā, ar šo apgalvojumu vien nepietiek, lai potenciāli mainītu sākotnējo izvērtējumu. Tāpēc viņas jaunais apgalvojums ievērojami nepalielina iespēju tikt kvalificētai starptautiskās aizsardzības saņemšanai.

Šajā pašā piemērā pieņemsim, ka Sabna papildus savam apgalvojumam būtu iesniegusi arī viņas mātes nosūtīto draudu vēstuli. Taču vēstule nav parakstīta, un pieteikuma iesniedzēja nevar uzrādīt aploksni, kurā tā tikusi nosūtīta. Šāda situācija ievērojami nepalielinās iespēju, ka nepieciešama starptautiskā aizsardzība. Faktiski jau sākotnējā izskatīšanā ir skaidrs, ka iesniegtais dokuments nevar potenciāli mainīt sākotnējo izvērtējumu, jo privāta, neskaidras izcelsmes vēstule būtībā nevar mainīt iepriekšējā lēmumā izdarītos secinājumus par ticamību.

2.3.3. Ievērojams palielinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo lēmumu

Jauni elementi turpmākā pieteikumā pēc definīcijas tiek iesniegti, ņemot vērā iepriekšēju pieteikumu, kas vairumā gadījumu jau ir ticis izskatīts pēc būtības. Turpmāki pieteikumi, kas iesniegti pēc pirmās instances lēmuma pieņemšanas, bet attiecībā uz kuriem nav pieņemts lēmums par pieteikuma būtību, sīkāk tiks aplūkoti nākamajā nodaļā. Bet tagad pievērsīsimies turpmākiem pieteikumiem, kas iesniegti pēc galīgā lēmuma par pieteikuma būtību. Ievērojama palielinājuma izvērtēšanas atsaucēs punkts būs:

- atbildīgās iestādes lēmums par pieteikuma būtību; vai
- pārsūdzības tiesas spriedums, ja ir iesniegta pārsūdzība un tiesa ir pieņēmusi galīgo lēmumu par lietas būtību, kuru nevar apstrīdēt, ja vien nav iesniegti jauni būtiski elementi.

“Lielākas iespējamības” standarts ir relatīvs jēdziens. Atbildīgajam darbiniekam, veicot izvērtēšanu, kā izejas punkts būtu jāizmanto iepriekšējais lēmums un jāpārbauda, vai ir kādi jauni elementi, kas varētu ievērojami palielināt iespēju saņemt starptautisko aizsardzību. Tā var būt gadījumā, ja jaunie elementi ir saistīti ar būtisku faktu, kas jau ticis pārbaudīts iepriekšējā lēmuma pieņemšanas laikā, bet tagad tiek skatīts atšķirīgs izvērtējuma aspekts. Šādi jārikojas arī tad, ja jaunais elements pats par sevi ir jauns

būtisks fakts iepriekšējā(-o) apgalvojuma(-u) kontekstā vai ir pilnīgi jauns apgalvojums (sk. [2.2. sadaļu “Trīs scenāriji, kuros var iesniegt jaunus elementus”](#)).

Jauni elementi, ar ko pamato jau pieņemtu būtisku faktu

Jebkura jauna informācija, kas tikai vēl vairāk pamato kāda būtiska fakta ticamību, kurš jau ticis pieņemts iepriekšējā pieteikumā, netiks uzskatīta par tādu, kas ievērojami palielina iespēju tiks kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai, ja visi pārējie vispārīgie un konkrētie apstākļi nemainās.

Jauni elementi, kas potenciāli var mainīt iepriekš noraidīta būtiska fakta ticamības izvērtējumu

Ja būtisks fakts, kas iepriekš ticis noraidīts, tiek atkārtoti atzīts par ticamu, vairumā gadījumu starptautiskās aizsardzības nepieciešamības iespējamība ievērojami palielināsies, ja vien uzreiz nav skaidrs, ka no jauna pieņemtais būtiskais fakts neietekmēs riska izvērtējumu vai, citiem vārdiem sakot, nepalielinās pieteikuma iesniedzēja risku atgriešanas gadījumā izcelsmes valstī.

Piemēram, ja pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis pārlicinošus medicīniskos dokumentus, kas norāda uz to, ka šī persona ir cietusi no spīdzināšanas, necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda, vai ja ar pārlicinošiem medicīniskajiem dokumentiem ir apstiprināti ļoti nopietni savainojumi / garīgas slimības un ir pierādījumi par spīdzināšanu vai necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību, lēmums par pieteikuma pieņemamību var būt nepieciešams pat tad, ja pieteikuma iesniedzēja minētie fakti ir maz ticami. Šāds lēmums faktiski palīdzētu noskaidrot savainojumu / garīgo slimību cēloņus.

Jauni elementi, kas ir jauns būtisks fakts

Jauni elementi, kas ir jauns būtisks fakts un ir pieņemami kā šāds fakts, vairumā gadījumu ievērojami palielina starptautiskās aizsardzības nepieciešamības iespējamību. Tas būtu pietiekami, lai pamatotu lēmumu par pieņemamību, ja vien nav uzreiz skaidrs, ka jaunais būtiskais fakts neietekmē sākotnējo riska izvērtējumu.

Piemēram, pieteikuma iesniedzējs savā sākotnējā pieteikumā atsaucās uz vispārēju situāciju (cilvēktiesību pārkāpumi, vispārēja drošības situācija, vispārēja politiskā, etniskā, sociālā situācija u. c.), kas pati par sevi nav pietiekams pamats starptautiskās aizsardzības piešķiršanai. Pēc tam viņš iesniedz turpmāku pieteikumu, iesniedzot jaunus elementus, kas pierāda, ka pieteikuma iesniedzējs ir ticis vai tiks ietekmēts personīgi.

Jauni elementi, kas veido jaunu apgalvojumu

Jauni elementi, kas veido jaunu apgalvojumu, kurš nav acīmredzami nepamatots, principā ļaus pieņemt lēmumu par pieņemamību, jo jaunie elementi iepriekš nav tikuši izvērtēti.

Tā var notikt, ja iepriekšējais pieteikums bijis saistīts ar situāciju, kas neietilpst starptautiskās aizsardzības darbības jomā (piemēram, ģimenes apmeklējums, ar mācībām saistīti iemesli, sociālekonomiskā situācija), bet turpmākā pieteikumā ir norādīti elementi, kas apliecina bailes vai reālu vajāšanas vai būtiska kaitējuma radīšanas risku atgriešanās gadījumā.

Jauni elementi, kas ietekmē riska izvērtējumu

Jauni elementi var arī mainīt sākotnējā riska izvērtējuma (un juridiskā izvērtējuma) aspektus. Tas lielākoties attiecas uz gadījumiem, kad pieteikuma iesniedzējs iesniedz jaunu izcelsmes valsts informāciju, patvēruma administrācija pati ir ieguvusi jaunu izcelsmes valsts informāciju, pieteikuma iesniedzējs, pamatojoties uz jauniem elementiem, var pierādīt, ka viņa personīgie apstākļi ir kļuvuši nedrošāki vai neaizsargātāki, vai pieteikuma iesniedzējs var pierādīt, ka viņa sākotnējais izvērtējums bijis nepareizs. Tālāk sniegtajā sarakstā ir uzskaitītas dažādas situācijas, kurās sākotnējais pieteikums tika noraidīts, pamatojoties uz riska izvērtējumu, un parādīts, kā šīs situācijas var ietekmēt jauni elementi.

- Iespējamība, ka, pamatojoties uz šo būtisko faktu, pieteikuma iesniedzējam varētu kaut kas notikt, bija pārāk maza, taču jaunie elementi liecina, ka šī iespējamība ir ievērojami mainījusies.
- Pastāvēja iespēja izmantot iekšējās bēgšanas alternatīvu KD 8. panta nozīmē, taču jauni elementi liecina, ka alternatīvā vieta, kurā pieejama iekšējā aizsardzība, vairs nav pieejama vai arī tā tika izvērtēta nepareizi.
- Pastāvēja aizsardzības iespēja KD 7. panta nozīmē, bet jauni elementi liecina, ka šī aizsardzība vairs nav pieejama vai arī tā sākotnēji tika izvērtēta nepareizi.
- Izvērtējumā tika secināts, ka izvirzītā problēma vairs nav aktuāla, bet jauni elementi liecina, ka tā ir parādījusies no jauna vai ka sākotnējais izvērtējums ir bijis nepareizs.
- Attiecīgā darbība netika uzskatīta par pietiekami smagu pamattiesību pārkāpumu, bet jauni elementi liecina, ka darbība faktiski bija smagāka vai ka jauni personiskie apstākļi radītu smagāku ietekmi uz pieteikuma iesniedzēju, ja tā pati darbība tiktu atkārtota nākotnē.

Tālāk ir sniegti konkrēti piemēri par jauniem elementiem, kas var ievērojami palielināt starptautiskās aizsardzības nepieciešamības iespējamību.

- Nesen publicētajā ziņojumā par izcelsmes valsts informāciju ir sniegti pierādījumi par to, ka pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī notiekošā bruņotā konflikta laikā ievērojami pieaugusi plaši izplatīta vardarbība. Konflikts ir izplatījies un pašlaik skar visu šīs valsts teritoriju. Ziņojums liecina, ka tiek nopietni skarti civiliedzīvotāji neatkarīgi no viņu individuālajiem apstākļiem un ka viņi var tikt pakļauti reālam būtiska kaitējuma riskam jau tikai savas klātbūtnes dēļ teritorijā.
- Izcelsmes valstī ir ievērojami pasliktinājusies cilvēktiesību vai drošības situācija. Šķiet, ka pieteikuma iesniedzējs var individuāli paļauties uz šo vispārējo situāciju, lai pamatotu savu prasību turpmākajā pieteikumā.
- Pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunu informāciju, kas liecina, ka izcelsmes valsts informācija, kas tika izmantota iepriekšējā lēmuma pamatošanai, bija nepilnīga, neprecīza vai novecojusi.

Visu būtisko elementu ņemšana vērā

Tāpat kā jebkurā pieteikumā arī turpmākā pieteikumā iesniegto vai radušos jauno elementu izvērtēšana būtu jāveic, ņemot vērā visus attiecīgos personiskos un individuālos apstākļus ⁽⁷⁵⁾. Izvērtēšanā būtu

⁽⁷⁵⁾ EST ir apstiprinājusi, ka pierādījumu izvērtējums nevar atšķirties atkarībā no tā, vai runa ir par pirmo pieteikumu vai turpmāku pieteikumu, un ka dalībvalstij ir pienākums sadarboties ar pieteikuma iesniedzēju, lai izvērtētu viņa turpmākā pieteikuma būtiskos elementus. Sk. EST 2021. gada 10. jūnija spriedumu lietā *LH pret Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, C-921/19, ECLI:EU:C:2021:478, 58–61. punkts. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

jāņem vērā visa attiecīgā vispārīgā informācija, kas ir pieejama iestādei, kura lemj par pieteikuma pieņemamību.

Saistībā ar sākotnējo izskatīšanu var rasties elementi, kas var negatīvi ietekmēt iespēju tik kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai. Iestādēm ir jāņem vērā visi šie elementi.

Piemēram, no informācijas, kas iegūta turpmākā pieteikuma iesniegšanas laikā, izriet, ka pieteikuma iesniedzējs ir paziņojis, ka viņam ir cita valstspiederība vai identitāte, kas atšķiras no tās, kuru viņš norādījis uzņēmējas dalībvalsts iestādēm. Šāda informācija var izrietēt, piemēram, no dokumentiem, kas iesniegti saskaņā ar citām procedūrām uzņēmējā dalībvalstī vai citās dalībvalstīs (piemēram, informācija par vīzām, izskatīšana atbilstīgi Dublinas regulai), vai kas ir radušies citu procedūru laikā.

Cits piemērs: pieteikuma iesniedzēja norāda, ka baidās, ka viņu piespiedīs stāties laulībā. Uz skaidru jautājumu, vai viņa agrāk ir bijusi precējusies, viņa atbildēja noliedzoši. Tomēr vīzas pieteikumā, kas iesniegts astoņus mēnešus iepriekš citā dalībvalstī, viņa deklarējusi, ka ir precējusies un viņai ir divi bērni. Lai pamatotu šo apgalvojumu, viņa savam vīzas pieteikumam bija pievienojusi vairākus dokumentus, tai skaitā laulības apliecību un abu bērnu dzimšanas apliecības, kurās norādīts arī viņas vīra vārds. Šādā gadījumā ir jāpatur prātā, ka pieteikuma iesniedzēja var spēt sniegt pamatotu paskaidrojumu, lai attaisnotu šķietami krāpniecisku rīcību. Ja lietā parādās šāda veida pretrunīgi elementi, būtu vēlams pirms lēmuma pieņemšanas par pieteikuma pieņemamību veikt interviju ar pieteikuma iesniedzēju, lai viņam būtu iespēja sniegt paskaidrojumus par izšķirošo pretrunīgo elementu ⁽⁷⁶⁾.

Konkrēts gadījums

Tālāk sniegtajā piemērā ir aplūkots konkrēts gadījums, kurā dažādi elementi var dažādi ietekmēt standarta “ievērojami palielina iespējamību” izvērtējumu.

Gadījums

Savā iepriekšējā pieteikumā pieteikuma iesniedzējs (BJ) norādīja uz problēmām, kas saistītas ar viņa politisko darbību opozīcijas politiskajā partijā “Brīvības partija”. BJ apgalvojumi tika atzīti par ticamiem attiecībā uz viņa dalību “Brīvības partijā”. Lai gan viņš neiesniedza nekādus dokumentārus pierādījumus, kas pamatotu viņa dalību tajā, viņa apgalvojumi tika uzskatīti par pietiekami ticamiem, lai šo būtisko faktu varētu pieņemt.

Tomēr, pamatojoties uz pieejamo izcelsmes valsts informāciju, šķiet, ka ar dalību “Brīvības partijā” vien nepietiek, lai radītu pamatotas bailes no vajāšanas. Problēmas ar varas iestādēm var rasties tikai īpaši aktīviem un redzamiem partijas biedriem. BJ apgalvojumi, ka viņš ir partijas jauniešu nodaļas priekšsēdētājs savā pilsētā, netika atzīti par ticamiem. Turklāt viņš nespēja sniegt pamatotu paskaidrojumu par to, ka trūkst dokumentāru pierādījumu viņa apgalvojumiem un daudzām it kā notikušām “Brīvības partijas” darbībām, kuras arī netika atzītas par ticamām. Tāpēc tika pieņemts lēmums atteikt starptautisko aizsardzību, pamatojoties uz to, ka BJ “Brīvības partijā” nav pamanāms, ņemot vērā pieejamo izcelsmes valsts informāciju šajā saistībā.

⁽⁷⁶⁾ Sīkāku informāciju par izmeklēšanas pienākumu skatīt 1.2.2.3. sadaļā publikācijā “[EASO praktiskā rokasgrāmata. Pierādījumu izvērtēšana](#)”, 2015. gada marts.

1.a scenārijs: jauna biedra karte, tā pati izcelsmes valsts informācija

Pamatojot savu otro pieteikumu, BJ atkārtu pirmajā pieteikumā paustos apgalvojumus un **iesniedz biedra karti**, ko viņam izsniegusi “Brīvības partija” un uz kuras redzams viņa vārds. Šī biedra karte ir saistīta ar vienu būtisku faktu viņa iepriekšējā pieteikumā. Tāpēc karte ir nozīmīga. Tomēr ar to nepietiek, lai ievērojami palielinātu iespēju tikt kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai, jo tā nav saistīta ar izšķirošas nozīmes jautājumu. Biedra karte apstiprina būtisku faktu, kas jau ticis atzīts iepriekšējā pieteikumā, bet neapšaubā iepriekšējo izvērtējumu, ka viņa personīgā iesaistīšanās un darbība partijā nav konstatēta. Nav nepieciešams veikt īpašu izmeklēšanu par kartes pierādījuma spēku, jo tā rezultātā netiktu pieņemts atšķirīgs izvērtējums. Tāpēc pieteikums tika atzīts par nepieņemamu.

Ir jāņem vērā visa attiecīgā informācija, kas attiecas uz vispārējo situāciju izcelsmes valstī, kā arī pieteikuma iesniedzēja konkrētie apstākļi. Ja fakts ir pieņemts, bet sākotnēji uzskatīts par nepietiekamu, lai noteiktu starptautiskās aizsardzības nepieciešamību, un pēc tam vispārējie vai konkrētie apstākļi ir mainījušies, ir jāņem vērā šīs izmaiņas. Tas ļaus izvērtēt, vai šīs vispārējās vai konkrētās situācijas izmaiņas ir pietiekami ievērojamas, lai palielinātu iespēju tikt kvalificētam starptautiskās aizsardzības saņemšanai.

1.b scenārijs: jauna biedra karte, atšķirīga izcelsmes valsts informācija

Pamatojot savu otro pieteikumu, BJ atkārtu pirmajā pieteikumā paustos apgalvojumus un **iesniedz biedra karti**, ko viņam izsniegusi “Brīvības partija” un uz kuras redzams viņa vārds. Šī biedra karte ir saistīta ar vienu būtisku faktu viņa iepriekšējā pieteikumā. Tāpēc karte ir nozīmīga. Tā ir saistīta ar jautājumu, kas iepriekšējā pieteikumā netika uzskatīts par izšķiroši svarīgu. Tā apstiprina būtisku faktu, kas jau tika pieņemts iepriekšējā pieteikumā. Tomēr pa šo laiku vispārējā situācija viņa izcelsmes valstī ir pasliktinājusies, un atkarībā no personiskajiem apstākļiem jau piederība opozīcijas partijai vien var radīt pamatotas bailes no vajāšanas.

Attiecīgie nozīmīgie elementi ir gan jau atzīts būtisks fakts (un par kuru pieteikuma iesniedzējs iesniedz jaunus pierādījumus), gan jauns fakts, kas ir kļuvis zināms kompetentajai iestādei. Šādi elementi apstiprina faktu, ka piederība opozīcijas partijai var nozīmēt pamatotas bailes no vajāšanas, proti, ir mainījusies vispārējā politiskā situācija izcelsmes valstī. Tāpēc pieteikums tiek atzīts par nepieņemamu atkarībā no citiem personīgajiem apstākļiem.

Ja jaunais elements ir saistīts ar būtisku faktu, kas iepriekš ticis noraidīts, izvērtējumā būs jāpievērš uzmanība tam, cik izšķirošs ir fakts, ko tas pamato, ciktāl tas attiecas uz aizsardzības nepieciešamības izvērtēšanu.

Ja jaunais elements apstiprina ļoti būtisku faktu, kas iepriekšējā izvērtējumā tika apšaubīts tā ticamības trūkuma dēļ vai tāpēc, ka riska izvērtējumā tika secināts, ka starptautiskā aizsardzība nav nepieciešama, var uzskatīt, ka šis elements joprojām ir pietiekami svarīgs, lai potenciāli palielinātu iespēju tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam.

2.a scenārijs: jauns partijas sniegts paziņojums, kas it kā apliecina pieteikuma iesniedzēja lomu tajā

BJ iesniedz “Brīvības partijas” sagatavotu paziņojumu par viņa darbību partijā, kas apstiprina, ka viņš ir jauniešu nodaļas priekšsēdētājs. BJ atkārtu pirmajā pieteikumā sniegtos apgalvojumus. Šis elements ir nozīmīgs, un to var uzskatīt par saistītu ar būtisku iepriekšējā izvērtējuma jautājumu, jo tas liecina par viņa darbību partijā. Šis elements ir potenciāli izšķirošs, lai izvērtētu personas darbību partijā.

2.b scenārijs: partijas paziņojums par pieteikuma iesniedzēja lomu tajā izrādās nepatiess

BJ iesniedz “Brīvības partijas” paziņojumu par viņa darbību partijā un atkārtο pirmajā pieteikumā paustos apgalvojumus. Pamatojoties uz iestādei jau pieejamo informāciju, šķiet, ka “Brīvības partija” šāda veida paziņojumus neizdod un ka paziņojuma autors amata pienākumus nav pildījis vairāk nekā 10 gadus. Jau pirmoreiz izskatot šo dokumentu, tiek secināts, ka tas ievērojami nepalielina iespēju pieteikuma iesniedzējs tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam.

Ja elementu veido dokumentāri pierādījumi, kas pēc tā formas un satura pirmreizējās izskatīšanas var potenciāli mainīt iepriekšējā pieteikumā noraidītā būtiskā fakta izvērtējumu, var uzskatīt, ka elements ievērojami palielina iespēju tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam ⁽⁷⁷⁾. Tas var notikt pat tad, ja elementa pierādījuma spēks ir jāpārbauda ar papildu izmeklēšanas pasākumiem.

3. scenārijs: nevalstiskās organizācijas (NVO) sniegta liecība

BJ iesniedz liecību no NVO “Tiesības visiem”, lai pamatotu savu otro pieteikumu. Šī NVO apgalvo, ka liecības pamatā ir pilsētas, kurā dzīvoja BJ, apmeklējums, kura laikā NVO pētīja opozīcijas politisko partiju, tai skaitā “Brīvības partijas”, stāvokli. Liecības autors stāsta, ka viņiem bija iespēja tikties ar BJ, kurš darbojās partijā, un sniedz sīkāku informāciju par pasākumiem, kuros BJ piedalījās, kamēr viņš tur atradās.

Iestādes, kas izskata pieteikuma pieņemamību, rīcībā nav informācijas par šādu NVO vai liecības autoru. Dokumenta pirmā pārbaude liecina, ka liecība ir sniegta tās sākotnējā redakcijā un neaprobežojas tikai ar vispārīgiem apgalvojumiem. Gluži pretēji, šķiet, ka liecība ir detalizēta. Tādējādi šis elements var potenciāli dot iespēju panākt atšķirīgu pieteikuma iesniedzēja personīgās līdzdalības “Brīvības partijā” izvērtējuma iznākumu, pat ja ir nepieciešama papildu izmeklēšana. Šis dokuments ievērojami palielina iespēju, ka BJ varētu tikt kvalificēts kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs.

⁽⁷⁷⁾ ES Tiesa ir apstiprinājusi pienākumu pirms pieteikuma atzīšanas par nepieņemamu izvērtēt, vai dokuments ir jauns fakts vai elements, un, ja tā ir, vai tas ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam. Skatīt EST, *LH pret Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, op. cit. fn. 75, 44.–45. punkts.

3. Turpmāki pieteikumi īpašās situācijās

Šajā rokasgrāmatas nodaļā ir aplūkotas dažādas situācijas/konteksti, kādos var iesniegt turpmāku pieteikumu. Izskatīšana var atšķirties atkarībā no pirmā/iepriekšējā pieteikuma rezultāta vai atkarībā no turpmākā pieteikuma konkrētajiem elementiem. Pieteikuma iesniedzēja personīgie apstākļi vai vēsture var būtiski ietekmēt sākotnējās izskatīšanas procedūru. Tāpēc ir svarīgi noteikt šos aspektus, tiklīdz tiek iesniegts turpmākais pieteikums.

3.1. Pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā nepamatots

Visbiežāk turpmāks pieteikums tiek iesniegts pēc tam, kad pēc iepriekšēja pieteikuma izskatīšanas pēc būtības ir ticis pieņemts galīgais lēmums to noraidīt.

Tas, ka iepriekšējais pieteikums ir ticis noraidīts kā nepamatots, nozīmē, ka, izskatot lietu pēc būtības, ir secināts, ka starptautiskā aizsardzība nav nepieciešama. Šajā situācijā vai nu konstatētie būtiskie fakti netika pieņemti (tie tika atzīti par neuzticamiem), vai arī, ja tie tika pieņemti, risks tikt pakļautam vajāšanai vai būtiskam kaitējumam pēc atgriešanās bija pārāk mazs (piemēram, tikai hipotētisks vai tikai iespējams), vai arī nebija konstatēts. Tas nozīmē, ka tika atzīts, ka pastāv vispārējs risks, bet tas netika uzskatīts par vajāšanas vai būtiska kaitējuma risku, vai arī tika atzīts, ka pastāv iespēja izmantot iekšēju bēgšanas alternatīvu, ir pieejama valsts iestāžu nodrošināta aizsardzība vai citi līdzīgi apstākļi.

Turklāt jāatzīmē, ka turpmāku pieteikumu var iesniegt, ja pieteikuma iesniedzējam iepriekšējā procedūrā tikusi piešķirta alternatīvā aizsardzība. Lēmums par alternatīvās aizsardzības piešķiršanu ir daļēji negatīvs (daļējs atteikums), ciktāl bēgļa statusa piešķiršanas izskatīšana ir beigusies ar atteikumu.

Tādējādi kompetentā iestāde, kas izskata turpmāko pieteikumu, var atsaukties uz iepriekšējās izskatīšanas būtību, ja jaunais pieteikums ir iepriekšējā pieteikumā norādīto faktu paplašinājums.

Pieteikuma iesniedzēji, kas iesniedz turpmāku pieteikumu, iepriekšējā pieteikumā var būt snieguši acīmredzami nekonekventus un pretrunīgus, acīmredzami nepatiesus vai acīmredzami neticamus apgalvojumus, kas ir pretrunā pietiekami pārbaudītai izcelsmes valsts informācijai. Šādās situācijās viņu pamatojumi apgalvojumam, ka viņi ir tiesīgi saņemt starptautisko aizsardzību KD nozīmē, ir bijuši nepārprotami nepārlicinoši. Tam ir negatīva ietekme uz šo personu vispārējo ticamību turpmākā pieteikuma pieņemamības izskatīšanas kontekstā. Atbildīgajai iestādei būs lielākas prasības attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja pienākumu pamatot savu jauno apgalvojumu, lai pārbaudītu, vai jaunie elementi palielina starptautiskās aizsardzības piešķiršanas iespējamību. Saistībā ar iepriekšējiem pieteikumiem, kas atzīti par acīmredzami nepamatotiem, sk. [3.2. sadaļu “Pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā acīmredzami nepamatots”](#).

Saistītā EASO publikācija

Konkrētus norādījumus par ticamības izvērtēšanu sk. publikācijā [“EASO praktiskā rokasgrāmata. Pierādījumu izvērtēšana”](#), 2015. gada marts.

3.2. Pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā acīmredzami nepamatots

Turpmāku pieteikumu var iesniegt pēc tam, kad atbildīgā iestāde iepriekšējo pieteikumu ir noraidījusi kā acīmredzami nepamatotu saskaņā ar PPD 32. panta 2. punktu, ņemot vērā, ka nepamatotajam pieteikumam bija piemērojams kāds no PPD 31. panta 8. punktā uzskaitītajiem apstākļiem. Lai attiecīgos īpašos apstākļus varētu piemērot konkrētajā gadījumā, tiem kā tādiem jābūt noteiktiem valsts tiesību aktos.

Atkarībā no konkrētās lietas apstākļiem fakts, ka iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā acīmredzami nepamatots PPD nozīmē, var liecināt, piemēram, par to, ka pieteikuma iesniedzējs nav minējis nekādus būtiskus faktus, kas ir nozīmīgi, lai izvērtētu viņa starptautiskās aizsardzības nepieciešamību. Tas var liecināt arī par to, ka pieteikuma iesniedzējs ir no drošas izcelsmes valsts, ir sniedzis nepareizu informāciju vai iesniedzis nepatiesu informāciju/dokumentus par savu identitāti un/vai valstspiederību. Tas varētu liecināt arī par to, ka pieteikuma iesniedzējs dažādos veidos ir mēģinājis maldināt iestādes attiecībā uz to, vai viņš var tikt kvalificēts kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs.

Ne visas PPD 31. panta 8. punktā paredzētās situācijas ir tieši saistītas ar pieteikuma iesniedzēja bailēm no vajāšanas vai reālu risku ciest būtisku kaitējumu savā izcelsmes valstī. Piemēram, tas attiecas arī uz gadījumiem, kad pieteikums nav iesniegts pēc iespējas ātrāk pēc nelikumīgas ieceļošanas teritorijā vai ir iesniegts tikai tādēļ, lai aizkavētu vai izjauktu agrāk pieņemta vai tūlītēji gaidāma lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildi. Tāpēc jaunā pieteikuma sākotnējai izskatīšanai būtiski ir tikai tie apstākļi, kas ir tieši saistīti ar starptautiskās aizsardzības nepieciešamības izvērtējumu un kas tika izmantoti, lai noraidītu iepriekšējo pieteikumu kā acīmredzami nepamatotu.

Tāpēc iepriekšējā pieteikuma, kas noraidīts kā acīmredzami nepamatots, ietekme uz turpmāko pieteikumu ir atkarīga, no vienas puses, no apstākļiem, uz kuriem norādīts iepriekšējā pieteikumā, un, no otras puses, no pieteikuma iesniedzēja iesniegtajiem jaunajiem elementiem. Nozīmīgi jauni elementi ir, piemēram, jauni elementi, kas ir būtiski, lai kvalificētos starptautiskās aizsardzības saņemšanai, personīgi apstākļi, kuru dēļ izcelsmes valsts pieteikuma iesniedzējam nav droša, iemesli, kāpēc iepriekšējā pieteikumā sniegta nepareiza/nepatiesa informācija, jauni pierādījumi, kas pastiprina pieteikuma iesniedzēja ticamību, un pieteikuma iesniedzēja stāvokļa pārskatīšana saistībā ar valsts drošību / sabiedrisko kārtību.

3.3. Pēc tam, kad iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts kā nepieņemams

Ja iepriekšējais pieteikums ir ticis noraidīts kā nepieņemams vai nu tāpēc, ka cita dalībvalsts ir piešķirusi starptautisko aizsardzību, vai tāpēc, ka trešo valsti varētu uzskatīt par pieteikuma iesniedzēja pirmo patvēruma valsti vai drošu trešo valsti, iepriekšējā procedūrā netiks veikta izvērtēšana attiecībā uz izcelsmes valsti. Šādos gadījumos iepriekšējā izskatīšanā uzmanība netika pievērsta situācijai pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī.

3.3.1. Starptautisko aizsardzību piešķirusi cita dalībvalsts

Ja iepriekšējais pieteikums tika noraidīts, jo starptautisko aizsardzību ir piešķirusi cita dalībvalsts (saskaņā ar PPD 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu), jaunā pieteikuma izvērtējumā galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, vai pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis jaunus elementus, kas ievērojami palielina iespēju, ka iepriekšējā pieteikuma nepieņemamība nav attiecināma uz jauno pieteikumu. Jaunajiem elementiem ir jābūt saistītiem ar pieteikuma iesniedzēja situāciju dalībvalstī, kas jau ir piešķirusi starptautisko aizsardzību. Piemēram, attiecīgā dalībvalsts ar galīgu lēmumu ir atcēlusi, izbeigusi vai atteikusies pagarināt starptautisko aizsardzību vai pieteikuma iesniedzējam radušies sarežģīti personīgie apstākļi, kas saistīti ar viņa īpašo neaizsargātību un/vai neatbilstošiem dzīves apstākļiem, kādos jādzīvo starptautiskās aizsardzības saņēmējiem un kuri ir pielīdzināmi necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai ⁽⁷⁸⁾. Ja jaunais pieteikums tiek atzīts par pieņemamu, jo ir būtiski mainījies aizsardzības situācija dalībvalstī, kas pirmā piešķirusi aizsardzību, visi elementi, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valsti, būs jāizskata pēc būtības, jo atbildīgā iestāde iepriekš nav izvērtējusi vajāšanas un būtiska kaitējuma risku izcelsmes valstī.

3.3.2. Jēdziens “pirmā patvēruma valsts”

Ja iepriekšējā procedūrā ir ticis piemērots jēdziens “pirmā patvēruma valsts”, jaunā pieteikuma izvērtēšanā galvenā uzmanība tiks pievērsta elementiem, kas varētu ievērojami palielināt iespēju, ka šī valsts netiks uzskatīta par pieteikuma iesniedzēja pirmo patvēruma valsti (PPD 33. panta 2. punkta b) apakšpunkts). Dažās situācijās pirmās patvēruma valsts jēdziens konkrētajā gadījumā vairs nav piemērojams, piemēram: trešā valsts ir atcēlusi vai izbeigusi bēgļa statusu; pieteikuma iesniedzējam vairs netiktu nodrošināta aizsardzība pret izraidīšanu, ja viņš atgrieztos šajā trešā valstī; trešā valsts pieteikuma iesniedzēju nav uzņēmusi atpakaļ, un par to ir iesniegti pierādījumi; aizsardzība, kas pieteikuma iesniedzējam tiktu nodrošināta, nebūtu pietiekama cita starpā viņa neaizsargātības vai diskriminējošas tiesību aktu piemērošanas dēļ.

Ja drošas patvēruma valsts jēdziens vairs nav piemērojams, pieteikums būtu jāatzīst par pieņemamu, jo pieteikums nekad nav ticis izskatīts pēc būtības attiecībā uz izcelsmes valsti.

3.3.3. Jēdziens “droša trešā valsts”

Ja iepriekšējā procedūrā ticis secināts, ka konkrēta valsts pieteikuma iesniedzējam būtu droša trešā valsts, jaunajiem elementiem būtu ievērojami jāpalielina iespējamība, ka, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja situāciju, šī valsts netiks uzskatīta par drošu ⁽⁷⁹⁾. Lai pamatotu savu apgalvojumu, pieteikuma iesniedzējs var, piemēram, norādīt, ka viņa dzīvība un brīvība ir apdraudēta rases, reliģijas, valstspiederības, piederības noteiktai sociālai grupai vai politiskās pārliecības dēļ, ka pastāv spīdzināšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības risks pēc atgriešanās šajā valstī, ka viņš tiktu nosūtīts atpakaļ uz izcelsmes valsti, bet viņa lieta netiktu izskatīta, ka trešās valsts tiesību akti ir mainījušies un viņš nevar pieteikties bēgļa statusam vai ka trešās valsts piešķirtais aizsardzības statuss nav spēkā.

⁽⁷⁸⁾ Skatīt arī pēc analogijas EST 2019. gada 19. marta spriedumu lietā *Abubacarr Jawo pret Bundesrepublik Deutschland*, C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, 79.–99. punkts. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

⁽⁷⁹⁾ PPD 33. panta 2. punkta c) apakšpunkts.

Ja pieteikuma iesniedzējs var pārliecināt atbildīgo iestādi, ka drošas trešās valsts jēdziens uz viņa lietu vairs neattiecas, pieteikums būtu jāuzskata par pieņemamu.

3.4. Pēc pieteikuma atsaukšanas

Dalībvalstīm ir iespēja noraidīt pieteikumu vai pārtraukt tā izskatīšanu, ja pieteikuma iesniedzējs skaidri (PPD 27. pants) vai netieši (PPD 28. pants) atsauc savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

3.4.1. Skaidra atsaukšana

Turpmāks pieteikums, kas iesniegts pēc pieteikuma izskatīšanas pārtraukšanas vai galīgā lēmuma pieņemšanas pēc pieteikuma skaidras atsaukšanas

Ja tas paredzēts valsts tiesību aktos, pieteikuma iesniedzējs var skaidri atsaukt savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Tā var notikt, piemēram, ja pieteikuma iesniedzējs vēlas atgriezties izcelsmes valstī vai ja viņam ir iespēja izmantot citas uzturēšanās tiesības, kas nodrošina aizsardzību pret izraidīšanu. Šie iemesli būtu pienācīgi jāreģistrē lietā, kad pieteikums tiek skaidri atsaukts, jo tos var ņemt vērā vēlāk, piemēram, turpmāka pieteikuma izvērtēšanas laikā.

Starptautiskās aizsardzības pieteikuma atsaukšana var notikt dažādos patvēruma procedūras posmos, pirms vai pēc personiskās intervijas, bet pirms tiek pieņemts lēmums par pieteikuma būtību. Tāpēc skaidras atsaukšanas brīdī pieteikuma iesniedzējs jau var būt iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieprasījuma iemeslus (pieteikuma iesniegšanas posmā) vai tos sīki izklāstījis personiskajā intervijā.

Saskaņā ar PPD ⁽⁸⁰⁾ atbildīgā iestāde var rīkoties divējādi: vai nu pieņemt lēmumu par pieteikuma izskatīšanas pārtraukšanu, vai arī noraidīt pieteikumu.

Izskatīšanu var arī pārtraukt, nepieņemot lēmumu, bet izdarot piezīmi pieteikuma iesniedzēja lietā. Pārtraukšanas gadījumā atbildīgā iestāde starptautiskās aizsardzības pieteikuma būtiskos faktus pēc būtības nepārbauda.

Neatkarīgi no tā, vai pieteikums tiek izbeigts vai noraidīts pēc skaidras atsaukšanas, jebkurš jauns pieteikums, ko iesniedz tā pati persona, saskaņā ar PPD ⁽⁸¹⁾ tiek uzskatīts par turpmāku pieteikumu. Izmantotajā pamatojumā tiek ņemts vērā fakts, ka pieteikuma iesniedzējs nolēmj atsaukt pieteikumu, lai gan viņam bija iespēja turpināt patvēruma procedūru un sagaidīt, līdz tiek izvērtēta viņa vajadzība pēc starptautiskās aizsardzības. Jebkura jauna pieteikuma uzskatīšana par turpmāku pieteikumu un tādējādi pieņemamības procedūras attiecināšana uz to attur pieteikuma iesniedzēju no pieteikuma atkārtotas atsaukšanas un iesniegšanas. Tomēr pieteikuma iesniedzējam joprojām ir tiesības iesniegt jaunu pieteikumu, kas tiks izskatīts kā turpmāks pieteikums saskaņā ar iepriekšējā nodaļā izklāstītajiem nosacījumiem.

⁽⁸⁰⁾ PPD 27. pants.

⁽⁸¹⁾ PPD 2. panta q) punkts. Tas būtiski atšķiras no situācijas pēc "netiešas atsaukšanas" (sk. [3.4.2. sadalu](#)). Pēc netiešas atsaukšanas jaunu pieteikumu var uzskatīt par turpmāku pieteikumu tikai tad, ja iepriekšējais pieteikums ticis noraidīts pēc tam, kad pieteikums pienācīgi izskatīts pēc būtības, nevis tad, ja iepriekšējais pieteikums ticis vienkārši pārtraukts (izņemot PPD 28. panta 2. punkta otrajā daļā paredzēto gadījumu).

Pieteikuma iesniedzējs var iesniegt jaunu pieteikumu, jo kopš iepriekšējā pieteikuma atsaukšanas ir radušies jauni elementi. Piemēram, politisku vai tiesību aktu izmaiņu vai vardarbīgu konfrontāciju dēļ ir ievērojami pasliktinājusies situācija izcelsmes valstī vai arī mainījušies pieteikuma iesniedzēja personīgie apstākļi (piemēram, dalībvalstī ir veiktas jaunas darbības, kas piesaistījušas izcelsmes valsts varas iestāžu uzmanību, ir beigušās viņa uzturēšanās tiesības dalībvalstī un pastāv pieteikuma iesniedzēja atgriešanas risks).

Lielākajā daļā gadījumu pēc skaidras atsaukšanas izskatīšana pēc būtības netiek veikta. Tomēr, lai turpmāku pieteikumu uzskatītu par pieņemamu, jaunajiem elementiem, kas iesniegti vai radušies, ir ievērojami jāpalielina starptautiskās aizsardzības piešķiršanas iespējamība. Lai izvērtētu šo palielinājumu, vispirms ir jānosaka faktiskā situācija pieteikuma atsaukšanas brīdī. Tomēr tai nevajadzētu būt pilnvērtīgai iepriekšējā pieteikuma izskatīšanai pēc būtības.

Iepriekšējā procedūrā konstatēto faktu sākotnējā pārskatīšanā atbildīgajam darbiniekam būtu jānosaka būtiskie fakti un jāizlemj, vai tie ir vai nav ticami, nevērtējot plašāk par tūlītēji pieejamo informāciju. Pēc tam atbildīgais darbinieks izvērtēs vajāšanas vai būtiska kaitējuma risku pēc atgriešanās, pamatojoties uz būtiskiem faktiem, kuri varētu tikt pieņemti. Šis izvērtējums tiks izmantots kā atsauce sākotnējā izskatīšanā, lai noteiktu, vai jaunie elementi, kas tikuši iesniegti vai radušies, ievērojami palielina iespēju piešķirt starptautisko aizsardzību.

Ja iepriekšējā procedūrā nav ticis pieņemts lēmums pēc būtības, turpmākā pieteikuma sākotnējo izskatīšanu būtiski ietekmē lietā pieejamā informācija saistībā ar iepriekšējo starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Dažos gadījumos lietā var būt maz informācijas vai tās var nebūt vispār, savukārt citos gadījumos personiskā intervija jau var būt veikta, bet izskatīšana tika pārtraukta.

Piemēram, personiskās intervijas laikā iepriekšējā procedūrā pieteikuma iesniedzējs norādīja, ka viņš ir bijis vienkāršs opozīcijas politiskās partijas biedrs un viņa politisko uzskatu dēļ viņam draudēja varas iestāžu vajāšana izcelsmes valstī. Viņš arī minēja, ka ir paudis savu politisko viedokli partijas vietējā biroja sanāksmēs un ar ierakstiem sociālajos medijos. Viņš iesniedza derīgu biedra karti, kas apliecina piederību šai partijai, kā arī izcelsmes valsts informāciju par izturēšanos pret šīs partijas līderiem.

Pēc personiskās intervijas **pieteikuma iesniedzējs skaidri atsauc pieteikumu**, jo viņš bija apprecējis ar patvēruma valsts pilsoni un viņam tika piešķirta uzturēšanās atļauja kā ģimenes loceklis. Atbildīgā iestāde nolēma pārtraukt pieteikuma izskatīšanu.

Pēc kāda laika pieteikuma iesniedzējs iesniedz jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kurā norāda, ka viņš ir šķīries, ka viņa uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš ir beidzies un ka tādēļ viņš ir saņēmis lēmumu par atgriešanu izcelsmes valstī. Viņš apgalvo, ka nevar tur atgriezties, jo viņa politiskās partijas biedri tiek sistemātiski arestēti un spīdzināti pēc vardarbīgām sadursmēm ar varas iestādēm un valdošo partiju, kas notika drīz pēc pēdējo vēlēšanu rezultātu paziņošanas, bet pēc tam, kad viņš bija atsaucis savu pieteikumu. Viņš arī uzrāda uz viņa vārda izdotā apcietināšanas ordera kopiju par propagandu un kūdīšanu uz publisku vardarbību.

Šādā situācijā atbildīgais darbinieks vispirms noteiks iepriekšējā pieteikuma būtiskos faktus un izvērtēs, vai tie ir ticami, pamatojoties uz lietā tūlītēji pieejamo informāciju (piemēram, pieteikuma iesniedzēja paziņojumiem, biedra karti, ierakstiem sociālajos medijos (ja tādi ir pieejami), izcelsmes valsts informāciju brīdī, kad pieteikums tika atsaukts). Var pieņemt, ka pieteikuma iesniedzējs bija vienkāršs opozīcijas politiskās partijas biedrs un ka viņš publiski pauda savus politiskos uzskatus, taču tas nevarēja piesaistīt

izcelsmes valsts varas iestāžu uzmanību. Tādējādi atsaukšanas brīdī lietā nebija īpašu elementu, kas liecinātu, ka viņam draudēja / varēja draudēt vajāšana vai būtisks kaitējums atgriešanās gadījumā.

Pēc tam atbildīgais darbinieks izvērtēs, vai elementi, ko pieteikuma iesniedzējs ir norādījis turpmākajā pieteikumā, ir jauni un vai tie ievērojami palielina iespēju piešķirt starptautisko aizsardzību. Apsverot pēdējo prasību, pirmais solis ir izvērtēt risku skaidras atsaukšanas brīdī, pamatojoties uz iepriekšējā procedūrā konstatētajiem būtiskajiem faktiem, kas pēc pirmās pārskatīšanas tika atzīti par ticamiem un tika pieņemti. Atbildīgais darbinieks var uzskatīt, ka pēc neseno vārdarbīgajām sadursmēm izcelsmes valstī ir mainījusies attieksme pret šīs politiskās partijas parastajiem biedriem un ka tas ir jauns elements. Tāpat atbildīgais darbinieks var noteikt, ka izmaiņas ir būtiskas un ievērojami palielina iespēju piešķirt starptautisko aizsardzību (sīkāku informāciju šajā saistībā sk. [2.3. sadaļā “Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju?”](#)).

Ja iepriekšējā procedūrā attiecībā uz iespējamo vajāšanas risku / būtisku kaitējumu informācijas ir maz vai tās nav vispār, sākotnējā izskatīšanā vairumā gadījumu tiks pieņemts lēmums par pieņemamību, ja vien pieteikuma iesniedzējs nebūs iesniedzis tikai tādus elementus, kas ir nepārprotami neuzticami vai nav saistīti ar starptautisko aizsardzību.

Tomēr, ja pirmā iepriekšējā pieteikuma elementu pārbaude liecina, ka pieteikuma iesniedzējam, visticamāk, bija nepieciešama starptautiskā aizsardzība, nosacījums “ievērojami palielina iespēju”, ka nepieciešama starptautiskā aizsardzība, tiek izpildīts pēc noklusējuma. Tā kā iespējamību jau var pieņemt, pamatojoties uz iepriekšējo pieteikumu, būtu bezjēdzīgi prasīt sniegt papildu pierādījumus, kas palielinātu jau pieņemto iespējamību, pat tad, ja formāli nav jaunu elementu. Tādējādi turpmākais pieteikums būs jāizskata pēc būtības.

Iemesls, kādēļ pieteikuma iesniedzējs atsauc iepriekšējo pieteikumu, var ietekmēt izvērtējumu par to, vai jaunais pieteikums būtu uzskatāms par pieņemamu saistībā ar jaunajiem iesniegtajiem elementiem. Pieteikuma atsaukšanas iemesls var sniegt informāciju par starptautiskās aizsardzības nepieciešamību atsaukšanas brīdī un par pašreizējo aizsardzības nepieciešamību, ja jaunais pieteikums ir pieteikuma iesniedzēja jau sniegto faktu paplašinājums.

Visbeidzot, procedūras posms, kurā izskatīšana tika pārtraukta, var ietekmēt procedūras posmus, kas jāveic sākotnējās izskatīšanas laikā. Piemēram, ja pieteikuma iesniedzēju pirms procedūras pārtraukšanas neintervēja, viņam varētu dot iespēju veikt pieņemamības interviju sākotnējās izskatīšanas laikā, ja tas ir paredzēts vai atļauts valsts tiesību aktos un ja to uzskata par nepieciešamu, lai pienācīgi izskatītu jaunā pieteikuma pieņemamību. Šai pieņemamības intervijai nevajadzētu būt pilnīgai izskatīšanas procedūrai, bet tā var palīdzēt atbildīgajam darbiniekam noteikt, vai pieteikuma iesniedzējs iesniedz tikai tādus elementus, kas nepārprotami nav ticami vai nav saistīti ar starptautisko aizsardzību.

3.4.2. Netieša atsaukšana

Turpmāks pieteikums, kas iesniegts pēc pieteikuma izskatīšanas pārtraukšanas vai galīgā lēmuma pieņemšanas pēc pieteikuma netiešas atsaukšanas

PPD ⁽⁸²⁾ ir paredzētas divas iespējas, ja var pamatoti uzskatīt, ka pieteikuma iesniedzējs netieši ir atsaucis vai atteicies no sava pieteikuma. Šādos gadījumos atbildīgā iestāde var vai nu noraidīt pieteikumu, pamatojoties uz tā pienācīgu izskatīšanu pēc būtības (ja tas ir iespējams), vai arī pieņemt lēmumu par procedūras pārtraukšanu.

Pārtraukšanas gadījumā atbildīgā iestāde nav izskatījusi elementus, kas iesniegti saistībā ar iepriekšējo pieteikumu. Tāpēc šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības pieprasīt lietas izskatīšanas atsākšanu vai iesniegt jaunu pieteikumu, uz kuru neattiecas turpmāku pieteikumu pieņemamības procedūra. Tomēr dalībvalstis savos tiesību aktos var paredzēt, ka uz jebkādiem jauniem pieteikumiem, kas iesniegti pēc noteikta laika perioda (vismaz 9 mēnešiem) kopš lēmuma par pārtraukšanu, kas izriet no netiešas atsaukšanas, būtu jāattiecinā PPD 40. pantā noteiktā pieņemamības procedūra ⁽⁸³⁾.

Ja jaunajam pieteikumam piemēro pieņemamības izskatīšanas procedūru, atbildīgajai iestādei būtu jārikojas, kā aprakstīts 2. nodaļā "Sākotnējā izskatīšana". Jāatzīmē, ka tas, ka pieteikuma iesniedzējs nav izpildījis procesuālos pienākumus iepriekšējās izskatīšanas laikā, nebūt nenozīmē, ka viņš neatbilst bēgļa vai alternatīvā aizsardzības statusa saņemšanas kritērijiem. Pienākumu neizpildi var izraisīt, piemēram, tas, ka kompetentās iestādes nav skaidri informējušas pieteikuma iesniedzēju par tā pienākumiem, vai arī to, iespējams, izraisījuši notikumi pieteikuma iesniedzēja dzīvē (piemēram, nopietnas veselības problēmas). Turklāt jāņem vērā, ka persona, kurai nepieciešama aizsardzība, var atsaukt pieteikumu dažādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar tās pieteikuma būtību. Neatkarīgi no konkrētajiem apstākļiem sākotnējā izskatīšanā uzmanība tiks pievērsta jaunajiem elementiem, kas radušies vai atklājušies pēc iepriekšējā lēmuma pieņemšanas, tāpat arī pēc netiešas atsaukšanas, nevis pašas netiešas atsaukšanas iemesliem.

3.5. Apgādājams pieaugušais / neprecēts bērns iesniedz jaunu pieteikumu pēc tam, kad pieteikums ir ticis iesniegts viņa vārdā

Apgādājams pieaugušais var iesniegt pieteikumu pēc tam, kad ar viņa piekrišanu iepriekš ir ticis iesniegts pieteikums viņa vārdā, ja valsts tiesību aktos ir paredzēta šāda iespēja ⁽⁸⁴⁾. Tāpat arī neprecēts bērns var iesniegt pieteikumu pēc tam, kad viņa vārdā iepriekš ir ticis iesniegts cits pieteikums situācijās, kad vecāka pieteikums automātiski ir visu viņa neprecēto bērnu pieteikums ⁽⁸⁵⁾, ja to paredz dalībvalstu tiesību akti.

Tas **nav turpmāka pieteikuma gadījums**, bet tiek risināts, izmantojot **līdzīgu procedūru**, proti, sākotnējo izskatīšanu. Tāpēc noteikumi ir tādi paši kā attiecībā uz turpmāku pieteikumu, izņemot divus elementus:

⁽⁸²⁾ PPD 28. pants.

⁽⁸³⁾ PPD 28. panta 2. punkts.

⁽⁸⁴⁾ PPD 7. panta 2. punkts.

⁽⁸⁵⁾ PPD 7. panta 5. punkta c) apakšpunkts.

1) sākotnējā izskatīšanā ⁽⁸⁶⁾ tiek noskaidrots, vai pastāv fakti, kas saistīti ar apgādājamā pieaugušā vai neprecētā bērna situāciju, kas pamato atsevišķa pieteikuma iesniegšanu; 2) valsts noteikumos nedrīkst paredzēt, ka personiskā intervija ⁽⁸⁷⁾ netiek veikta.

Lai piemērotu 40. pantā paredzēto procedūru saistībā ar turpmākiem pieteikumiem (sākotnēja izskatīšana, nepieņemamība u. c.), attiecīgais brīdis rīcībai ir pēc tam, kad apgādājamais pieaugušais ir piekritis iepriekšējam pieteikumam, kas iesniegts viņa vārdā, vai pēc tam, kad ir iesniegts pieteikums neprecēta bērna vārdā, kā noteikts valsts tiesību aktos, nevis pēc tam, kad ticis pieņemts galīgais lēmums par šo iepriekšējo pieteikumu, kas reģistrēts attiecīgās personas vārdā (kā tas ir attiecībā uz turpmākiem pieteikumiem). Tādējādi PPD 40. panta 6. punkts attiecas gan uz a) situāciju, kad apgādājams pieaugušais / neprecēts bērns iesniedz pieteikumu pēc tam, kad ir ticis pieņemts galīgais lēmums par iepriekšējo pieteikumu, kas iesniegts attiecīgās personas vārdā, gan b) situāciju, kad apgādājams pieaugušais / neprecēts bērns iesniedz jaunu pieteikumu iepriekšējā pieteikuma, kas iesniegts viņa vārdā, izskatīšanas laikā (bet pirms galīgā lēmuma pieņemšanas).

Šādos gadījumos ir svarīgi izvērtēt arī bērna individuālo situāciju un piemērot bērna interešu aizsardzības principu.

3.5.1. Fakti atsevišķa pieteikuma pamatošanai

Dalībvalstis var uzskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu par nepieņemamu, ja apgādājamais iesniedz jaunu pieteikumu pēc tam, kad viņš ir piekritis, ka viņa lieta ir daļa no pieteikuma, kas iesniegts viņa vārdā, vai ja neprecēts bērns iesniedz pieteikumu pēc tam, kad viņa vārdā iepriekš ticis iesniegts cits pieteikums situācijās, kad vecāka pieteikums automātiski ir visu viņa neprecēto bērnu pieteikums. Šie nosacījumi ir spēkā, ja vien ar apgādājamā vai neprecētā bērna situāciju saistītie fakti nepamato atsevišķa pieteikuma iesniegšanu.

PPD 40. panta 6. punktā sākotnējās izskatīšanas tvērums šādās situācijās ir nepārprotami pārdefinēts salīdzinājumā ar turpmāko pieteikumu sākotnējo izskatīšanu (PPD 40. panta 2. punkts). Faktiem, ar ko pamato atsevišķu pieteikumu, nav obligāti jābūt "jauniem elementiem" pēdējā minētā punkta nozīmē. Iespējams, ka tie jau bija pieejami pirmā pieteikuma iesniegšanas laikā, bet "galvenais" pieteikuma iesniedzējs tos tajā laikā nenorādīja kā pamatojumu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanai. Vai arī var būt pamatoti iemesli, kādēļ apgādājamais pieaugušais vai neprecētais bērns šos elementus nebija minējis agrāk, piemēram, ja draudus potenciāli radīja "galvenais" pieteikuma iesniedzējs (piemēram, saistībā ar sieviešu dzimumorgānu kropløšanu).

Izšķirošais jautājums ir tas, vai fakti, kas attiecas uz apgādājamo pieaugušo vai neprecētu bērnu, ir pelnījuši atsevišķu izskatīšanu. Tas tā var nebūt, piemēram, ja apgādājamā pieaugušā vai neprecētā bērna minētās problēmas ir sekas problēmām, kuras jau minējis "galvenais" pieteikuma iesniedzējs un kuras iepriekšējā pieteikuma izskatīšanas laikā tika atzītas par neticamām. Atsevišķa izskatīšana parasti nebūtu pamatota, ja problēmas, kas saistītas ar bērna īpašo situāciju, jau ir minētas un izvērtētas "galvenā" pieteikuma iesniedzēja pieteikuma izskatīšanas laikā un atzītas par nepamatotām (lai gan, iespējams, tās netika apšaubītas kā tādas). Tomēr var būt situācijas, kas apgādājamo pieaugušo vai neprecētu bērnu ietekmē citādi viņu neaizsargātības dēļ, vai problēmas, kas attiecas tikai uz viņiem, bet par kurām viņi nav

⁽⁸⁶⁾ Minēta PPD 40. panta 2. punktā.

⁽⁸⁷⁾ PPD 42. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

zinājuši, ka tās varētu būt par pamatu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanai (piemēram, vardarbība ģimenē). Tāpat var gadīties, ka apgādājams pieaugušais vai neprecēts bērns iesniedz elementus, kas ir personīgi, bet nav saistīti ar starptautisko aizsardzību, tāpēc atsevišķa pieteikuma iesniegšana nav pamatota. Piemēram, bērns var norādīt uz to, ka nevēlas šķirties no draugiem, ko ieguvis uzņēmējvalstī, vai arī uz to, ka slikti runā savas izcelsmes valsts valodā.

3.5.2. Situācijas, kad bērns kļūst par pieaugušo

Kad bērns kļūst pilngadīgs (18 gadus vecs), viņam ir tiesības pašam pieteikties starptautiskajai aizsardzībai. Saskaņā ar PPD ⁽⁸⁸⁾ dalībvalstīm ir jānodrošina, lai ikvienam tiesībspējīgam cilvēkam būtu tiesības iesniegt pieteikumu savā vārdā.

Jauno pieteikumu, kas iesniegts pēc galīgā lēmuma pieņemšanas saistībā ar iepriekšējo bērna vārdā iesniegto pieteikumu, varētu uzskatīt par nepieņemamu saskaņā ar PPD 33. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

3.6. Pēc lēmuma par izslēgšanu

Ar turpmāku pieteikumu, kas iesniegts pēc lēmuma par izslēgšanu ⁽⁸⁹⁾, ir jāspēj mainīt izslēgšanas izvērtējumu. Izslēgšanas izvērtēšanas laikā pienākums pierādīt, ka pastāv nopietni iemesli, kādēļ pieteikuma iesniedzējs ir jāizslēdz, gulstas uz patvēruma iestādēm. Tāpēc ar jaunajiem elementiem ir jāpierāda, ka atbildīgās iestādes pamatojumā norādītie iemesli bija kļūdaini vai ka tie vairs nav piemērojami pieteikuma iesniedzēja situācijai. Lēmumā par izslēgšanu nepietiek tikai ar pamatojuma apstrīdēšanu. Ir jābūt jauniem elementiem, kas liecina, ka pamatojums nav vai vairs nav derīgs. Tas tā var būt, piemēram, ja pieteikuma iesniedzējs var pierādīt, ka patvēruma iestāde ir sajaukusi identitātes, vai ja viņš ticis izslēgts, pamatojoties uz informāciju par viņa dalību smagā noziegumā, attiecībā uz kuru viņš vēlāk tika attaisnots.

Jebkuri (papildu) elementi, kas pamato bailes no vajāšanas / būtiska kaitējuma, neietekmēs sākotnējo lēmumu par izslēgšanu.

Sīkāku informāciju par to, kā izvērtēt, vai elementi, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs vai kas radušies, būtiski palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam, sk. [2.3. sadaļā “Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”?”](#).

3.7. Pēc starptautiskās aizsardzības statusa izbeigšanas, atcelšanas vai pārtraukšanas, vai atteikuma to pagarināt

Šajā sadaļā ir aplūkota situācija, kad pieteikuma iesniedzējs iesniedz jaunu pieteikumu pēc tam, kad ir pieņemts lēmums par starptautiskās aizsardzības izbeigšanu, atcelšanu, pārtraukšanu vai atteikta tās pagarināšana. Atkarībā no šāda lēmuma pamatojuma var nošķirt dažādus scenārijus.

⁽⁸⁸⁾ PPD 7. panta 1. punkts.

⁽⁸⁹⁾ Saskaņā ar KD 12. pantu vai 17. pantu.

3.7.1. Izbeigšana

Ja jaunu pieteikumu iesniedz pieteikuma iesniedzējs, par kuru ir pieņemts lēmums izbeigt starptautisko aizsardzību⁽⁹⁰⁾, lēmums par aizsardzības izbeigšanu būs izejas punkts turpmākā pieteikuma pieņemamības izvērtēšanai. Šajā lēmumā starptautiskā aizsardzība tika apšaubīta viena no tālāk aprakstīto divu iemeslu dēļ.

- **Pieteikuma iesniedzēja uzvedība.** Pieteikuma iesniedzējs ir brīvprātīgi no jauna pieņēmis savas valstspiederības valsts aizsardzību; brīvprātīgi atguvis savu valstspiederību pēc tam, kad bija to zaudējis; ieguvis jaunu valstspiederību un bauda savas jaunās valstspiederības valsts aizsardzību; vai no jauna iemitinājies valstī, ko viņš atstāja vai ārpus kuras uzturējās sakarā ar bailēm no vajāšanas.
- **Mainījušies apstākļi.** Iespējams, vairs nepastāv apstākļi, saistībā ar kuriem viņš tika atzīts par bēgli; pieteikuma iesniedzējs vairs nevar atteikties no savas valstspiederības valsts aizsardzības; būdams bezvalstnieks, pieteikuma iesniedzējs var atgriezties savā agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valstī, jo vairs nepastāv apstākļi, saistībā ar kuriem viņš atzīts par bēgli; vai apstākļi, kuru dēļ bijis piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, vairs nepastāv vai ir mainījušies tādā mērā, ka aizsardzība vairs nav nepieciešama.

Tādējādi pieņemamības izskatīšanas laikā galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, vai jaunie elementi var ievērojami palielināt iespēju, ka lēmums par izbeigšanu netiks piemērots vai vairs netiek piemērots, vai ka pastāv jauni iemesli, lai pieteikuma iesniedzējs varētu tikt kvalificēts kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs. Tādējādi šie jaunie elementi varētu būt saistīti ar būtiskajiem elementiem, kuru dēļ tika izbeigta sākotnēji piešķirtā starptautiskā aizsardzība (pieteikuma iesniedzējs, iespējams, vēlas pierādīt, ka iemeslus, kuru dēļ tika uzskatīts, ka viņš vairs neatbilst starptautiskās aizsardzības piešķiršanas nosacījumiem, var apšaubīt, ņemot vērā jaunus elementus, ko viņš iesniedzis, lai pamatotu savu turpmāko pieteikumu), vai arī jaunie elementi varētu būt saistīti ar faktiem, kas atšķiras no tiem, kuru dēļ sākotnēji tikusi piešķirta starptautiskā aizsardzība.

Sīkāku informāciju par to, kā izvērtēt, vai elementu, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs vai kas radušies, ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam, sk. [2.3. sadaļā “Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”?”](#).

3.7.2. Atcelšana, pārtraukšana vai atteikums pagarināt

Faktu nepareiza uzrādīšana vai neuzrādīšana

Ja lēmums par starptautiskās aizsardzības atcelšanu⁽⁹¹⁾ ir pieņemts⁽⁹²⁾ sakarā ar faktu nepareizu uzrādīšanu vai neuzrādīšanu, arī izmantojot viltotus dokumentus iepriekšējā procedūrā, uzskatāms, ka pieteikuma iesniedzējs nekad nav bijis bēglis vai alternatīvās aizsardzības saņēmējs, jo viņš ir saņēmis starptautisko aizsardzību, bet viņam uz to nav bijušas tiesības.

⁽⁹⁰⁾ KD 11. vai 16. pants.

⁽⁹¹⁾ Ikreiz, kad šajā sadaļā ir minēts “lēmums par atcelšanu”, tas apzīmē arī lēmumus par pārtraukšanu vai atteikšanos pagarināt starptautisko aizsardzību.

⁽⁹²⁾ Saskaņā ar KD 14. panta 3. punkta b) apakšpunktu vai 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

Šādā gadījumā, izskatot jauna pieteikuma pieņemamību, galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, vai jaunie elementi var ievērojami palielināt iespēju pārskatīt lēmumu par atcelšanu, vai arī pierādīt, ka pastāv jauni iemesli, lai pieteikuma iesniedzējs varētu tikt kvalificēts kā starptautiskās aizsardzības saņēmējs. Jaunie elementi varētu būt saistīti ar būtiskajiem elementiem, kuru dēļ tika atcelta sākotnēji piešķirtā starptautiskā aizsardzība. Piemēram, pieteikuma iesniedzējs, iespējams, vēlas pierādīt, ka atcelšanas iemesli bijuši kļūdaini, un iesniedz jaunus elementus sava viedokļa pamatošanai. Vai arī pieteikuma iesniedzējs, iespējams, cenšas pierādīt, ka elementi, kas iepriekš tika uzskatīti par krāpnieciskiem, patiesībā tādi nav, un šajā nolūkā iesniedz citus pierādījumus.

Jaunie elementi varētu attiekties arī uz faktiem, kas atšķiras no tiem, kuru dēļ sākotnēji tika piešķirta starptautiskā aizsardzība.

Sīkāku informāciju par to, kā izvērtēt, vai elementi, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs vai kas radušies, ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam, sk. [2.3. sadaļā “Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”?”](#).

Izslēgšanas iemesls

Ja jaunu pieteikumu iesniedz pieteikuma iesniedzējs, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums par starptautiskās aizsardzības atcelšanu, jo viņš būtu bijis jāizslēdz vai ir ticis izslēgts, pieņemamības izskatīšanas gaitā galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, vai jaunie elementi var ievērojami palielināt izslēgšanas lēmuma pārskatīšanas iespējamību. Tā kā pieteikuma iesniedzējs jau ir izslēgts no to personu loka, kas ir tiesīgas saņemt starptautisko aizsardzību, jaunajiem elementiem būs jāattiecas uz izslēgšanas iemesliem un ar tiem būs jāpamato šā lēmuma pārskatīšana.

Šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējs netiek uzskatīts par bēgli vai alternatīvās aizsardzības saņēmēju, jo viņš ir saņēmis starptautisko aizsardzību, bet viņš nebija (vai vairs nav) tiesīgs to saņemt. Sīkāku informāciju sk. [3.6. sadaļā “Pēc lēmuma par izslēgšanu”](#).

Bēgļa statusa atcelšana — draudi drošībai vai notiesāšana ar galīgu spriedumu par sevišķi smagu noziegumu

Ja jaunu pieteikumu iesniedz pieteikuma iesniedzējs, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums par bēgļa statusa atcelšanu, jo ir pamatots iemesls uzskatīt, ka viņš apdraud tās dalībvalsts drošību, kurā viņš atrodas, vai arī tāpēc, ka viņš ir notiesāts ar galīgu spriedumu par sevišķi smagu noziegumu un rada draudus šīs dalībvalsts sabiedrībai, ir jāpatur prātā, ka pieteikuma iesniedzējs joprojām ir bēglis, inter alia, Bēgļu konvencijas 1.A panta nozīmē, neraugoties uz viņa statusa atcelšanu vai izbeigšanu (sīkāk sk. Eiropas Savienības Tiesas (EST) sprieduma apvienotajās lietās C-391/16, C-77/17 un C-78/17 ⁽⁹³⁾ 99. un 110. punktu).

Tādējādi pieņemamības procedūras mērķis principā būs izvērtēt, vai jaunie elementi palielina iespēju, ka pieteikuma iesniedzējs netiks vai vairs netiek uzskatīts par apdraudējumu dalībvalsts drošībai vai šīs dalībvalsts sabiedrībai, un vai tādēļ ir iespējams piešķirt pieteikuma iesniedzējam bēgļa statusu. Precīzāk, šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējs nav pārstājis būt bēglis, bet ir zaudējis bēgļa statusu ar galīgu

⁽⁹³⁾ EST, 2019. gada 14. maija spriedums apvienotajās lietās *M pret Ministerstvo vnitra un X, X pret Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides*, C-391/16, C-77/17 un C-78/17, ECLI:EU:C:2019:403; 99. un 110. punkts. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

lēmumu par atcelšanu vai galīgu lēmumu par izbeigšanu. Šo statusu var atgūt tikai tad, ja persona vairs netiek uzskatīta par bīstamu dalībvalsts drošībai vai sabiedrībai.

Dažos gadījumos, izvērtējot jaunā pieteikuma pieņemamību, var izrādīties, ka vairs nepastāv elementi, kas pastāvēja, kad sākotnēji tika izskatīta starptautiskās aizsardzības nepieciešamība. Tādējādi sākotnējās izskatīšanas laikā ir jāseko līdzi jebkādiem jauniem elementiem vai jauniem faktiem, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs vai kas ir pieejami iestādei, kura atbild par izskatīšanu, un kas liecina par izmaiņām pieteikuma iesniedzēja personīgajos apstākļos ⁽⁹⁴⁾. Piemēram, var izrādīties, ka pieteikuma iesniedzējs ir pārstājis būt bēglis savas rīcības vai apstākļu maiņas dēļ.

NB. Iepriekš minētos norādījumus var *mutatis mutandis* piemērot atteikumam piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar PPD 14. panta 5. punktu.

Sīkāku informāciju par to, kā izvērtēt, vai elementi, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs vai kas radušies, ievērojami palielina iespēju pieteikuma iesniedzējam tikt kvalificētam kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam, sk. [2.3. sadaļā “Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”?”](#).

3.7.3. Pieteikuma iesniedzēja neierašanās

Pirms lēmuma pieņemšanas par starptautiskās aizsardzības izbeigšanu ir nepieciešama intervija / rakstisks paziņojums. Tomēr var gadīties, ka starptautiskās aizsardzības saņēmējs neierodas uz interviju vai neiesniedz rakstisku paziņojumu. Tas var būt saistīts ar dažādiem faktoriem, sākot ar problēmu saistībā ar aizsardzības saņēmēja adresi (piemēram, uzaicinājums uz interviju vai uzaicinājums iesniegt rakstisku paziņojumu ir nosūtīts uz adresi, kurā attiecīgā persona vairs nesaņem pastu), un beidzot ar īslaicīgu vai ilgāku uzturēšanos ārvalstīs, atgriešanos izcelsmes valstī utt. Atbildīgā iestāde var pieņemt lēmumu par starptautiskās aizsardzības izbeigšanu, neskatoties uz starptautiskās aizsardzības saņēmēja neierašanos (vai atbildes neesamību), tikai tad, ja tās rīcībā ir pietiekami pārliecinoši pierādījumi par to. Taču šāda lēmuma spēkā esamību var apstrīdēt, iesniedzot pārsūdzību apelācijas iestādei, ja pieteikuma iesniedzējs to iesniedz savlaicīgi.

Ja pieteikuma iesniedzējs iesniedz turpmāku pieteikumu, pieņemamības izskatīšanā būs jāiekļauj elementi, uz kuriem pieteikuma iesniedzējs atsaucas, lai pamatotu pastāvīgu nepieciešamību pēc starptautiskās aizsardzības. Tā kā pirms lēmuma par starptautiskās aizsardzības izbeigšanu netika veikta intervija vai iesniegts rakstisks paziņojums, ievērojot valsts tiesību aktu noteikumus, iespējams, būs jāveic intervija, lai izvērtētu, vai iesniegtie elementi ir tādi, kas ievērojami palielina iespēju, ka starptautiskās aizsardzības statusa izbeigšana var tikt atcelta. Sīkāku informāciju sk. [2.3. sadaļā “Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju”?”](#).

3.8. Kamēr joprojām tiek izskatīta pārsūdzība par lēmumu attiecībā uz iepriekšējo pieteikumu

Kamēr nav stājies spēkā galīgs iepriekšēja pieteikuma noraidījums, jebkādi jauni elementi, kas iesniegti (iespējamā) turpmākā pieteikumā, ir jāizvērtē notiekošajā pārsūdzības procedūrā ⁽⁹⁵⁾. Saskaņā ar PPD

⁽⁹⁴⁾ Saskaņā ar KD 11. pantu.

⁽⁹⁵⁾ PPD 40. panta 1. punkts.

izskatāmajā pārsūdzības procedūrā ir jānorāda jauni fakti vai pierādījumi, jo pārsūdzības iestādei ir pienākums nodrošināt gan faktu, gan tiesību aktu pantu pilnīgu un *ex nunc* izskatīšanu. Jebkādi papildu argumenti ir jāiesniedz šajā posmā līdz procedūras slēgšanai.

Kad kompetentā iestāde saņem pieteikumus ⁽⁹⁶⁾, tai ir jāpārbauda, vai iepriekšējā procedūra vēl nav pabeigta — vai nu atbildīgajā iestādē, vai arī pārsūdzības iestādē. Ja iepriekšējā procedūra vēl nav pabeigta (kas var ietvert arī situāciju (ja tas atļauts valsts tiesību aktos), kad uzklausišana jau ir notikusi pārsūdzības posmā), pieteikuma iesniedzējs jāinformē, ka jaunie elementi jāiesniedz iestādei, kas pašlaik izskata neizskatīto pieteikumu, un nekāds turpmāks pieteikums nav jāreģistrē.

3.9. Atkārtoti turpmāki pieteikumi

PPD neparedz nekādus ierobežojumus attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieteikumu skaitu, ko viena persona var iesniegt dzīves laikā. Šis noteikums ir spēkā neatkarīgi no iemesliem, kādēļ pieteikuma iesniedzējs pieprasa veikt papildu izskatīšanu pēc būtības.

Tomēr, ņemot vērā slogu, ko dalībvalstīm rada atkārtotu turpmāku pieteikumu iesniegšana, ir noteikti daži ierobežojumi, lai pieteikumu iesniedzēji tiesības vairākkārt pieteikties starptautiskās aizsardzības saņemšanai neizmantoju ļaunprātīgi nolūkā palikt dalībvalsts teritorijā. Tā tas ir, piemēram, gadījumos, kad pieteikuma iesniedzēji “sadala” starptautiskās aizsardzības pieteikuma iemeslus un/vai faktus vai pierādījumus norāda tikai daļēji, iesniedzot vairākus atsevišķus pieteikumus, kas tiek iesniegti pakāpeniski laika gaitā. Konkrētāk, viņi var apzināti izvēlēties neiesniegt elementus/pierādījumus pašreizējā administratīvajā vai tiesas procesā, lai vēlāk varētu izmantot šos elementus/pierādījumus, lai uzsāktu jaunu procesu, ja sākotnējā procedūrā tiek pieņemts negatīvs lēmums. Vispārējais mērķis varētu būt apiet lēmumu spēkā esamības vai *res judicata* spēku un vismaz pagarināt viņu tiesības palikt. Šāda rīcība ir pretrunā tiesību aktos noteiktajam pieteikuma iesniedzēja pienākumam pēc iespējas ātrāk iesniegt visus elementus, kas nepieciešami starptautiskās aizsardzības pieteikuma pamatošanai, un pieteikuma izskatīšanas laikā sadarboties ar kompetentajām iestādēm, lai noskaidrotu viņa identitāti un citus elementus, kā minēts KD 4. panta 1. un 2. punktā.

Šādos gadījumos, kā norādīts [2.1. sadalā “Kas ir “jauni elementi un fakti”?”](#), ja tas ir paredzēts valsts tiesību aktos, atbildīgā iestāde var izvērtēt, vai pieteikuma iesniedzēja izvīrītos elementus varēja iesniegt iepriekšējā procedūrā. Citiem vārdiem sakot, tiek pārbaudīts, vai pieteikuma iesniedzējs ne savas vainas dēļ tos nevarēja iesniegt iepriekš, kamēr tika veikta iepriekšējā procedūra ⁽⁹⁷⁾. Ja atbildīgais darbinieks secina, ka pieteikuma iesniedzējs šajā ziņā ir bijis spējīgs iesniegt attiecīgos elementus, pieteikumu var noraidīt kā nepieņemamu.

Dalībvalstis var piemērot atkāpi tiesībām palikt attiecīgajā teritorijā arī gadījumos, kad turpmāki pieteikumi tiek iesniegti atkārtoti. Plašāku informāciju par šo jautājumu sk. [1.4. sadalā “Tiesības palikt un to izņēmumi”](#).

⁽⁹⁶⁾ PPD 2. panta f) punkts.

⁽⁹⁷⁾ PPD 40. panta 4. punkts.

3.10. Pēc tam, kad noraidītais pieteikuma iesniedzējs ir atstājis dalībvalsts(-u) teritoriju(-as)

Ja persona, kas ir atstājusi tās dalībvalsts teritoriju, kurā tika pieņemts galīgais lēmums par tās iepriekšējo starptautiskās aizsardzības pieteikumu, iesniedz jaunu pieteikumu tajā pašā dalībvalstī, šādu pieteikumu uzskata par turpmāku pieteikumu, ja šī dalībvalsts ir atbildīga par tā izskatīšanu (sk. [3.11. sadaļu “Pēc Dublinas procedūras veikšanas”](#)). To, ka noraidītais pieteikuma iesniedzējs iepriekš ir atstājis šīs dalībvalsts teritoriju, nevar automātiski vērtēt kā jaunu elementu, par kuru būtu jāpieņem lēmums par pieņemamību. Tas būtu jāapsver sākotnējās izskatīšanas ietvaros. Ja pieteikuma iesniedzējs ir uz laiku atgriezies savā izcelsmes valstī pēc tam, kad viņa iepriekšējais starptautiskās aizsardzības pieteikums ir ticis noraidīts, un pēc tam iesniedz jaunu pieteikumu pēc atkārtotas ieceļošanas kompetentajā dalībvalstī, juridiski nav būtiski, vai pieteikuma iesniedzējs ir atgriezies savā izcelsmes valstī brīvprātīgi pēc rīkojuma atstāt teritoriju, vai drīzāk ir bijis spiests atgriezties, piemēram, piespiedu izraidīšanas rezultātā.

Šajā situācijā atbildīgajai iestādei cita starpā būtu jāizvērtē, vai pieteikuma iesniedzējs sniedz informāciju, kas uzskatāma par pietiekamu, lai atzītu, ka viņš ir atgriezies savā izcelsmes valstī, un faktus/notikumus, kas notikuši atgriešanās laikā (sk. [2.3. sadaļu “Ko nozīmē “ievērojami palielina iespēju?”](#)).

Piemēram, ja pieteikuma iesniedzējs turpmākajā pieteikumā apgalvo, ka viņam draud valsts īstenota vajāšana, sākotnējā izskatīšanā ir jāizvērtē apstākļi, kādos viņš ieceļojis izcelsmes valstī un no tās ieceļojis, un viņa mijiedarbība (vai tās neesamība) ar izcelsmes valsts iestādēm. Ja pieteikuma iesniedzējs norāda uz individuāliem draudiem, ieteicams, lai pieņemamības izskatīšanas ietvaros tiktu veikta personiska intervija, ja tas ir paredzēts vai atļauts valsts tiesību aktos.

Visbeidzot, kā jau minēts, tas, ka pieteikuma iesniedzējs ir atstājis dalībvalsts teritoriju, bet nav atgriezies savā izcelsmes valstī, ir jāizvērtē saistībā ar jaunajiem elementiem, kas ir iesniegti vai radušies sākotnējās izskatīšanas laikā. Tas pats par sevi nav jauns elements.

3.11. Pēc Dublinas procedūras veikšanas

3.11.1. Dublinas III regula

Ar Regulu (ES) Nr. 604/2013 (Dublinas III regula ⁽⁹⁸⁾) paredz kritērijus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

Tiklīdz trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu kādā dalībvalstī, šī dalībvalsts parasti vispirms pārbauda, vai saskaņā ar Dublinas III regulu par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīga ir cita dalībvalsts un vai ir iespējama pārsūtīšana uz šo dalībvalsti. Par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu var būt atbildīga cita dalībvalsts, cita starpā, ja kāds ģimenes loceklis jau ir iesniedzis pieteikumu šajā dalībvalstī vai ja pieteikuma iesniedzējs ir nelikumīgi ieceļojis dalībvalstu teritorijā, šķērsojot attiecīgās dalībvalsts ārējo robežu. Šādi izvērtējumi tiek veikti tikai pēc tam, kad pieteikums ir pirmo reizi iesniegts kādā no

98 [Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(ES\) Nr. 604/2013 \(2013. gada 26. jūnijs\), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm](#) (OV L 180, 29.6.2013., 31. lpp.).

dalībvalstīm. Šie gadījumi neietilpst šīs rokasgrāmatas piemērošanas jomā, jo tie attiecas uz pirmajiem, nevis turpmākajiem pieteikumiem.

Cita dalībvalsts var būt atbildīga arī tad, ja pieteikums jau ir iesniegts šajā dalībvalstī. *Eurodac* pozitīvs iznākums saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 603/2013 9. panta 5. punktu ⁽⁹⁹⁾ var kalpot kā pierādījums tam, ka pieteikuma iesniedzējs iepriekš ir iesniedzis pieteikumu citā dalībvalstī. Dažos gadījumos arī citi pierādījumi var liecināt, ka persona ir iesniegusi patvēruma pieteikumu citā dalībvalstī. Sīkāku informāciju par šo jautājumu sk. 51. lpp. publikācijā [“EASO praktiskā rokasgrāmatu par Dublinas III regulas īstenošanu. Personiskā intervija un pierādījumu izvērtēšana”](#), 2019. gada oktobris. Šādos gadījumos dalībvalsts var iesniegt atpakaļuzņemšanas pieprasījumu dalībvalstij, kurā pieteikums bija iesniegts iepriekš. Pēc tam, kad pieprasījumu saņēmusi dalībvalsts ir pieņēmusi šādu pieprasījumu, attiecīgā persona var tikt pārsūtīta atbildīgajai dalībvalstij, ko veic dalībvalsts, kurā atrodas attiecīgā persona. Pēc personas pārsūtīšanas Dublinas regulas ietvaros var rasties situācija, kad pieteikuma iesniedzējs iesniedz turpmāku pieteikumu atbildīgajā dalībvalstī.

3.11.2. Turpmāks pieteikums atbildīgajā dalībvalstī

Dalībvalstij, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ir jāuzņem atpakaļ pieteikuma iesniedzējs vai trešās valsts valstspiederīgais / bezvalstnieks, kurš ir iesniedzis pieteikumu citā dalībvalstī vai kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās dokumenta, ja:

- viņa pieteikums, kas jau ir iesniegts, joprojām tiek izskatīts attiecīgajā dalībvalstī ⁽¹⁰⁰⁾;
- viņa pieteikums ticis atsaukts ⁽¹⁰¹⁾;
- viņa pieteikums ticis noraidīts ⁽¹⁰²⁾.

Pieteikums joprojām tiek izskatīts

Ja pēc sekmīgas pārsūtīšanas Dublinas regulas ietvaros pieteikums atbildīgajā dalībvalstī joprojām tiek izskatīts, atbildīgā dalībvalsts “izskata vai pabeidz izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko sagatavojis pieteikuma iesniedzējs” ⁽¹⁰³⁾. Šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējs nav iesniedzis turpmāku pieteikumu.

⁽⁹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 603/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (pārstrādāta versija) (OV L 180, 29.6.2013., 1. lpp.).

⁽¹⁰⁰⁾ Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

⁽¹⁰¹⁾ Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta c) apakšpunkts.

⁽¹⁰²⁾ Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta d) apakšpunkts.

⁽¹⁰³⁾ Dublinas III regulas 18. panta 2. punkts.

Pieteikums atsaukts

Ja pieteikums atbildīgajā dalībvalstī ir ticis atsaukts un dalībvalsts iepriekš ir pārtraukusi izskatīšanu, jo pieteikuma iesniedzējs atsauca savu pieteikumu, pēc sekmīgas pārsūtīšanas Dublinas regulas ietvaros uz šo dalībvalsti ir jānodrošina, ka pieteikuma iesniedzējam ir tiesības vai nu pieprasīt pabeigt pieteikuma izskatīšanu, vai arī iesniegt jaunu pieteikumu ⁽¹⁰⁴⁾. Tas attiecas tikai uz gadījumiem, kad pirmajā instancē nav pieņemts lēmums par attiecīgo pieteikumu. Dublinas III regulā norādīts, ka šos gadījumus “neuzskatīs par turpmāku pieteikumu, kā noteikts Direktīvā 2013/32/ES” ⁽¹⁰⁵⁾. Šādos gadījumos atbildīgajai dalībvalstij ir jānodrošina pieteikuma izskatīšanas pabeigšana. Par šo jautājumu skatīt arī [3.4. sadaļu “Pēc pieteikuma atsaukšanas”](#).

Pieteikums noraidīts

Ja pieteikums iepriekš ir noraidīts atbildīgajā dalībvalstī un attiecīgā persona ir veiksmīgi pārsūtīta uz šo dalībvalsti, saskaņā ar Dublinas III regulu atbildīgajai dalībvalstij ir jānodrošina, ka “attiecīgajai personai ir vai ir bijusi iespēja izmantot efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli saskaņā ar Direktīvas 2013/32/ES 46. pantu” ⁽¹⁰⁶⁾.

Ja attiecīgā persona vēlas atkārtoti pieteikties starptautiskajai aizsardzībai atbildīgajā dalībvalstī, tas tiks uzskatīts par turpmāku pieteikumu. Tādēļ būtu jāpārbauda, vai ir izpildītas PPD 40. panta 2. punktā noteiktās prasības.

3.11.3. Turpmāks pieteikums pieprasījumu iesniegušajā dalībvalstī

[3.11.2. sadaļā](#) iepriekš minēta frāze “pēc sekmīgas pārsūtīšanas Dublinas regulas ietvaros”. Ir gadījumi, kad personas pārsūtīšana Dublinas regulas ietvaros dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, kā rezultātā atbildība var tikt nodota dalībvalstij, kas pirmā pieprasīja attiecīgās personas atpakaļuzņemšanu (“pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts”). Šāda situācija var rasties arī tad, ja pirmais pieteikums ticis iesniegts visās iepriekš minētajās dalībvalstīs.

Lēmuma par personas pārsūtīšanu Dublinas regulas ietvaros pārsūdzēšana

Attiecīgajai personai ir tiesības pārsūdzēt vai pārskatīt ⁽¹⁰⁷⁾ pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts lēmumu par pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti ⁽¹⁰⁸⁾. Kamēr pārsūdzība tiek izskatīta administratīvajā tiesā vai kompetentajā pārsūdzības iestādē, atkarībā no valsts tiesību aktiem/prakses, ir iespējams iesniegt jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, bet tas netiks izskatīts, kamēr kompetentā pārsūdzības iestāde nebūs pieņēmusi galīgo lēmumu ⁽¹⁰⁹⁾.

⁽¹⁰⁴⁾ Dublinas III regulas 18. panta 2. punkta otrā daļa.

⁽¹⁰⁵⁾ Dublinas III regulas 18. panta 2. punkts.

⁽¹⁰⁶⁾ Dublinas III regulas 18. panta 2. punkta pēdējā daļa.

⁽¹⁰⁷⁾ Dublinas III regulas 27. pants.

⁽¹⁰⁸⁾ Dublinas III regulas 26. pants.

⁽¹⁰⁹⁾ Jāatzīmē, ka dažas dalībvalstis skaidri izslēdz iespēju iesniegt jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kamēr notiek pārsūdzības vai pārskatīšanas procedūra.

Kompetentās pārsūdzības iestādes galīgā lēmuma rezultātā atbildība var tikt pārnesta no pieprasījumu saņēmēju dalībvalsts uz pieprasījumu iesniegušo dalībvalsti, piemēram, tāpēc, ka attiecīgo personu nav iespējams pārsūtīt atbildīgajai dalībvalstij ⁽¹¹⁰⁾. Šādā gadījumā atkarībā no attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem/prakses vai nu attiecīgās personas starptautiskās aizsardzības pieteikums tiek izskatīts pēc būtības, vai arī tai tiek dota iespēja iesniegt citu pieteikumu šajā dalībvalstī.

Personas pārsūtīšanas Dublīnas regulas ietvaros termiņi

Ja attiecīgā persona ir jāpārsūta uz atbildīgo dalībvalsti, piemēro termiņus, kādos jāveic personas pārsūtīšana Dublīnas regulas ietvaros. Šo termiņu mērķis ir nodrošināt, lai attiecīgajai personai galu galā būtu efektīva piekļuve patvēruma procedūrai kādā no dalībvalstīm. Sākot no atpakaļuzņemšanas pieprasījuma pieņemšanas vai no galīgā lēmuma par pārsūdzību, ja ir noteikts apturošs spēks, pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij ir seši mēneši laika, lai attiecīgo personu ⁽¹¹¹⁾ pārsūtītu uz atbildīgo dalībvalsti. Šim noteikumam ir izņēmumi ⁽¹¹²⁾, piemēram, termiņa pagarināšana attiecīgās personas bēgšanas gadījumā.

Atbildības izbeigšanās

Ja pieteikuma iesniedzējs ir atstājis dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem vai atbilstīgi atgriešanas lēmumam vai piespiedu izraidīšanas rīkojumam, pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts vairs nav atbildīga ⁽¹¹³⁾.

Ja tiek konstatēts, ka pieteikuma iesniedzējam ir piešķirta starptautiskā aizsardzība pieprasījumu saņēmējā dalībvalstī, pieteikums netiek uzskatīts par turpmāku pieteikumu un ir nepieņemams. Šajos gadījumos Dublīnas III regula nav piemērojama.

Praktiski piemēri

Var paredzēt dažādus scenārijus, kuros pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts saņem attiecīgās personas turpmāku pieteikumu.

1. scenārijs. Pārsūtīšana vēl nav notikusi (bet joprojām ir iespējama), un ir iesniegts jauns starptautiskās aizsardzības pieteikums ⁽¹¹⁴⁾ pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī.

(a) Lēmums par personas pārsūtīšanu Dublīnas regulas ietvaros ir galīgs.

Ja tiek iesniegts jauns starptautiskās aizsardzības pieteikums pārsūtītājā dalībvalstī, šis pieteikums ir jāizskata atbildīgajai dalībvalstij saskaņā ar PPD 40. panta 7. punktu.

⁽¹¹⁰⁾ Dublīnas III regulas 3. panta 2. punkts.

⁽¹¹¹⁾ Dublīnas III regulas 29. panta 1. punkts.

⁽¹¹²⁾ Sk., piemēram, Dublīnas III regulas 29. panta 2. punktu.

⁽¹¹³⁾ Dublīnas III regulas 19. panta 2. un 3. punkts.

⁽¹¹⁴⁾ Dublīnas procedūra sākas, kad dalībvalstī tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums (skatīt Dublīnas III regulas 20. pantu). Saskaņā ar EST 2017. gada 26. jūlija sprieduma lietā *Tsegezab Mengesteab pret Bundesrepublik Deutschland*, C-670/16, ECLI:EU:C:2017:587, 105. punktu pieteikums ir uzskatāms par iesniegtu, "kad iestāde, kas atbildīga par minētajā regulā paredzēto pienākumu izpildi, ir saņēmusi rakstveida dokumentu, ko izdevusi valsts iestāde un kurā apliecināts, ka trešās valsts valstspiederīgais ir lūdzis starptautisko aizsardzību, un attiecīgā gadījumā, ja šī iestāde ir saņēmusi tikai galveno šajā dokumentā ietvertu informāciju, bet ne tā oriģinālu vai kopiju". Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

Šādā situācijā, ja tas ir atļauts vai paredzēts dalībvalsts tiesību aktos/praksē, Dublinas sistēmas nodaļas kompetentais darbinieks, kas izskata lietu, var izvērtēt, vai lēmums par personas pārsūtīšanu Dublinas regulas ietvaros, kas jau ir galīgs, ir jāatceļ, jo ir radušies jauni iemesli, kas ir nozīmīgi atbildīgās dalībvalsts noteikšanai. Ja pieteikuma iesniedzējs šādus iemeslus nenorāda, lēmums par personas pārsūtīšanu Dublinas regulas ietvaros netiek atcelts. Lēmuma pamatojumā būtu jāatsaucas uz lēmumu par pārsūtīšanu uz dalībvalsti, kas paliek spēkā, kā minēts PPD 40. panta 7. punktā. Attiecīgajai personai ir tiesības uz atbilstošiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

(b) Lēmums par personas pārsūtīšanu Dublinas regulas ietvaros vēl nav galīgs.

Ja tiek iesniegts jauns starptautiskās aizsardzības pieteikums, pārsūtītājā dalībvalstī netiek uzsākta jauna patvēruma procedūra.

- Ja nav gaidāma tiesvedība (termiņā, kas paredzēts dalībvalsts tiesību aktos pārsūdzības iesniegšanai vai pārskatīšanas pieprasīšanai), darbinieks, kurš izskata Dublinas lietas, var veikt izvērtējumu par to, vai pārsūtīšana uz attiecīgo dalībvalsti joprojām ir iespējama, jo īpaši ņemot vērā individuālos lietas apstākļus. Ja tas ir atļauts vai paredzēts dalībvalsts tiesību aktos/praksē, ja tiek iesniegti jauni iemesli, kas ir būtiski atbildīgās dalībvalsts noteikšanai, atkarībā no izvērtējuma rezultātiem jau pieņemto lēmumu par personas pārsūtīšanu Dublinas regulas ietvaros var atcelt vai grozīt. Ja šādu izvērtējumu veikt nav iespējams, pieteikuma iesniedzējam būtu jārekomendē iesniegt pārsūdzību vai pieprasīt pārskatīšanu.
- Ja notiek tiesvedība, jaunos faktus vai pierādījumus var iekļaut vēl nepabeigtajā pamatlietā. Pieteikuma iesniedzējs būtu jāaicina iesniegt šos jaunos faktus vai pierādījumus kompetentajai pārsūdzības iestādei izskatīšanai saistībā ar notiekošo tiesvedību.

2. scenārijs. Atkārtota ieceļošana pieteikuma iesniedzējā dalībvalstī (“pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts”) pēc pārsūtīšanas vai brīvprātīgas izceļošanas un starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas ⁽¹¹⁵⁾.

Ja jauns starptautiskās aizsardzības pieteikums tiek iesniegts pēc tam, kad Dublinas procedūra ir sekmīgi pabeigta, pārsūtot attiecīgo personu uz atbildīgo dalībvalsti, vispirms būtu jāizvērtē, vai šī dalībvalsts joprojām ir atbildīga vai arī par starptautiskā aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga cita dalībvalsts. Ja šajā izvērtējumā atklājas, ka tā pati dalībvalsts joprojām ir atbildīga vai ka atbildīga ir kļuvusi cita dalībvalsts, jānosūta jauns atpakaļuzņemšanas pieprasījums. Pēc šā pieprasījuma pieņemšanas ir jāizdod jauns lēmums par personas pārsūtīšanu Dublinas regulas ietvaros, jo iepriekšējais lēmums par pārsūtīšanu veiksmīgas pārsūtīšanas rezultātā ir zaudējis spēku.

⁽¹¹⁵⁾ Dublinas procedūra sākas, kad dalībvalstī tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums (skatīt Dublinas III regulas 20. pantu). Saskaņā ar EST sprieduma [Tsegezab](#) lietā, *op. cit. fn.*, 114 105. punktu pieteikums ir uzskatāms par iesniegtu, “kad iestāde, kas atbildīga par minētajā regulā paredzēto pienākumu izpildi, ir saņēmusi rakstveida dokumentu, ko izdevusi valsts iestāde un kurā apliecināts, ka trešās valsts valstspiederīgais ir lūdzis starptautisko aizsardzību, un attiecīgā gadījumā, ja šī iestāde ir saņēmusi tikai galveno šajā dokumentā ietvertu informāciju, bet ne tā oriģinālu vai kopiju”. Kopsavilkums pieejams [EASO judikatūras datubāzē](#).

Ja izvērtējumā atklājas, ka atbildība ir izbeigusies, pamatojoties uz iemesliem, kas minēti sadaļā [“Atbildības izbeigšanās”](#), pēc pārsūtīšanas vai brīvprātīgas izceļošanas uz atbildīgo dalībvalsti un ja neviena cita dalībvalsts nav atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, pieteikums ir jāizskata attiecīgajā dalībvalstī.

Kā sazināties ar ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem *Europe Direct* centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tiešsaistē (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv).

Pa tālruni vai rakstveidā

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

- pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu),
- pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696,
- izmantojot saziņas veidlapu: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_lv.

Kā atrast informāciju par ES

Tiešsaistē

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā *Europa* (european-union.europa.eu).

ES publikācijas

ES publikācijas varat apskatīt vai pasūtīt vietnē op.europa.eu/lv/publications. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar *Europe Direct* vai tuvāko dokumentācijas centru (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1951. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē *EUR-Lex* (eur-lex.europa.eu).

ES atvērtie dati

Portālā data.europa.eu ir piekļuve atvērtām datu kopām no ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām. Datus var bez maksas lejupielādēt un izmantot tiklab komerciāliem, kā nekomerciāliem mērķiem. Portālā ir arī bagātīga piekļuve datu kopām, kas nākušas no Eiropas valstīm.

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs